

DRAUGAS

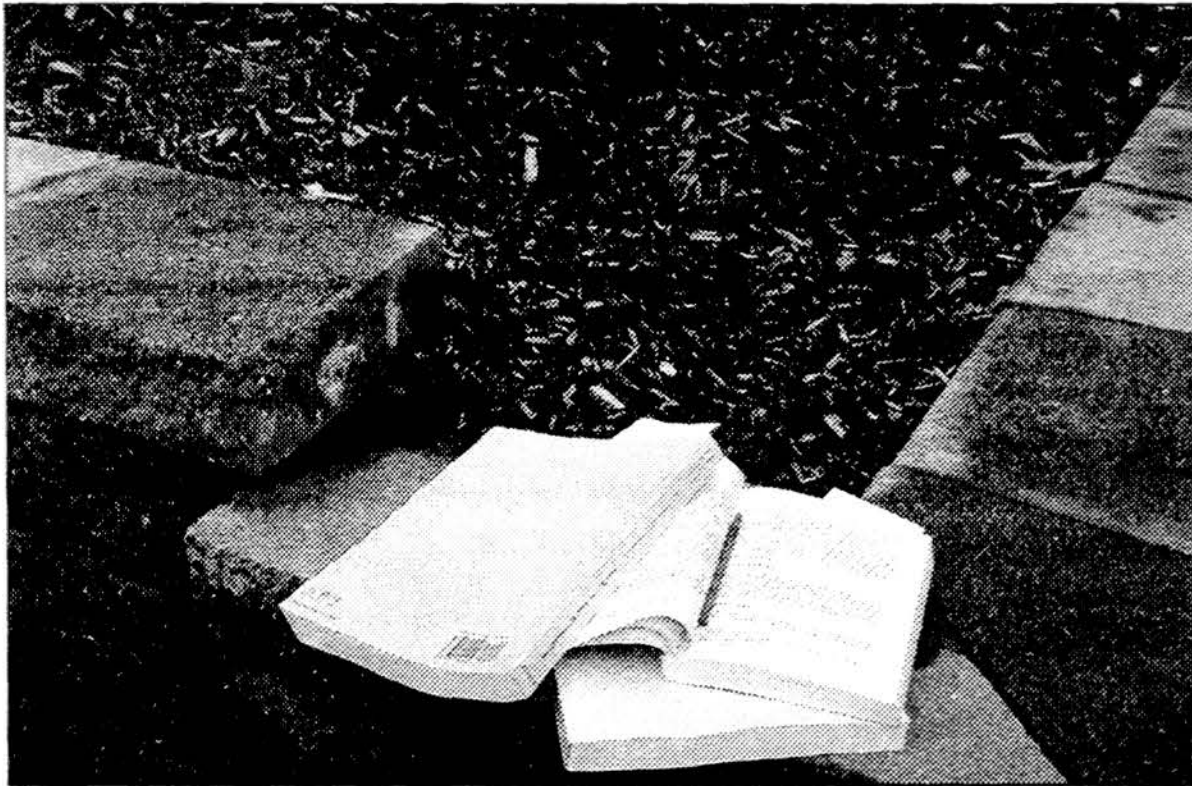
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 13, 2006

Vol. XCVII Nr. 239

JAV lietuviai prašo referendumo

Ir vėl gali tekti taisyti Konstituciją...

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Užsienyje gyvenantys lietuviai tvirtina iki šiol negalintys atsigausti nuo Konstitucinio Teismo (KT) nutarimo, pagal kurį praktiškai nebeįmanoma

gauti dvigubos pilietybės.

Šiuo metu vykstančiame Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisijos posėdyje nutarta jau šią savaitę parengti rezoliuciją, kuria politinių

šalies vadovų būtų prašoma pradėti diskusiją dėl referendumo organizavimo, kad Konstitucijoje būtų įtvirtinta galimybė Lietuvos piliečiams turėti dar ir kitos valstybės pilietybę, rašo dienraštis „Lietuvos žinios“.

Šių metų lapkritį KT išaiškino, kad būtina mažinti grupę asmenų, galinčių pretenduoti į dvigubą pilietybę, nes dabar tokia pilietybė yra plačiai paplitęs reiškinys, o turėtų būti itin reta išimtis.

KT pripažino, kad Konstitucijai prieštarauja lietuvių kilmės asmenims Pilietybės įstatyme padaryta išimtis turėti dvigubą pilietybę. Prieštaraujanti Konstitucijai pripažinta ir įstatymo nuostata, kad iš asmens, norinčio susigrąžinti Lietuvos pilietybę, nereikalaujama atsakyti turimos kitos valstybės pilietybės.

Šis KT nutarimas praktiškai užkirto kelią už Atlanto gyvenantiems tautiečiams ar jų vaikams gauti žalią pasą neatsisakius JAV ar kitos šalies pilietybės. Pagal galiojusį Pilietybės

įstatymą lietuvių kilmės asmenys, jų vaikai ir vaikaičiai galėjo gauti Lietuvos pilietybę ir išsaugoti valstybės, kurioje gyvena, pasą.

„Mes prarandame trečdalį Lietuvos, išbraukiame juos iš savo tautos. Turbūt svarbiausias šios komisijos darbas — sudaryti prielaidas dėl Konstitucijos pakeitimo“, — Konstitucinio Teismo trumparegiškumu piktinasi Seimo narė Dalia Teišerskytė.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias.
- O jeigu mums reikėtų išrinkti?
- SSS, PPP ir kitos raidės Valstybės abėcėlėje.
- Maskuotė nuo žioplų.
- Skaitytojų laišakai ir nuomonės.
- Kas bus toliau?
- Mūsų virtuvė.
- Jam amžiaus nutilo ošiantis miškas.
- Paminklas Laisvei ir Lietuvai.
- Biblijinė stovykla.

Valiutų santykis

1 USD — 2.62 LT
1 EUR — 3.45 LT

Alkoholio gamintojai nusitaikė į vaikus

Vilnius, gruodžio 12 d. (Alfa.lt) — Nacionalinės tabako ir alkoholio koalicijos (NTAK) prezidentas Aurelijus Veryga kreipėsi į Seimo narius teigdamas, kad „alkoholio pramonė seniai peržengė visas padorumo ir moralės ribas orientuodami savo rinkodarą į vaikus ir jaunimą“.

Pareiškime teigiama, kad „Lietuvoje veikiančios alkoholio bendrovės deklaruoja turinčios savo garbės kodeksus ir pabrėžia, kad alkoholio vartojimas yra suaugusiųjų apsisprendimo reikalas. Taip pat pabrėžiama, kad alkoholio reklama yra skirta tam, kad informuotų vartotojus apie produktą (alkoholį).“

Tačiau neseniai aludariai kreipėsi į vyriausybę prašydami liberalizuoti alaus mišinių prekybą ir reklamą. A. Veryga teigia, kad taip vaikai bus skatinami vartoti alkoholį.

„Statistikos departamento duomenimis pagrindinis 15–17 m. amžiaus berniukų vartojamas gėrimas buvo alus, o to paties amžiaus mergaičių — sidras ir alkoholiniai kokteiliai, — teigiama pareiškime. — Tokie vaikų alkoholio vartojimo pokyčiai nėra atsitiktiniai, o logiškas, vykdomos nusikalstamos rinkodaros rezultatas, kuomet dauguma 'lengvų' alkoholinių gėrimų reklama yra orientuota būtent į vaikus. Alaus pramonė nusispjovė į valstybės nuostatą drausti alkoholio reklamą sieti su sportu ir žymiais sportininkais“.

Prezidentai gaus pensiją

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Seimas antradienį priėmė įstatymą, kuriuo prezidento pareigas baigusiems asmenims nustatytos valstybinės pensijos mokėjimo sąlygos, tvarka ir dydžiai.

Prezidento valstybinės pensijos įstatyme numatytos socialinės garantijos ne tik prezidentui, bet, jo mirties atveju — ir sutuoktiniui bei nepilnamečiams ar neįgaliems našlaičiams vaikams.

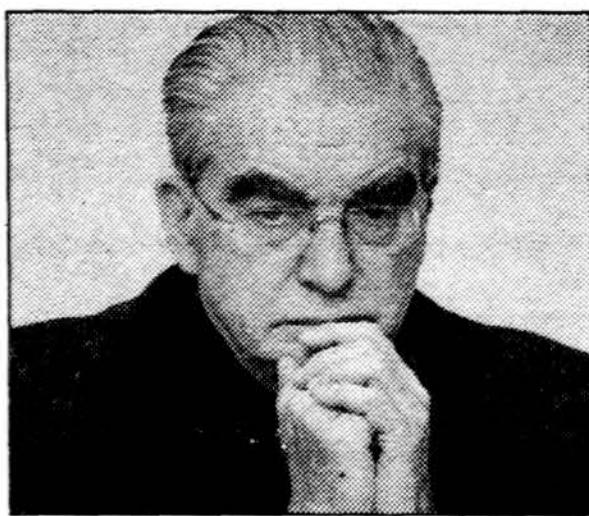
Įstatymas priimtas įgyvendinant Konstitucinio Teismo (KT) išaiškinimą, jog esminės pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygos bei dydžiai gali būti reglamentuoti tik įstatymais, tuo tarpu iki šiol baigusio kadenciją pre-

zidento socialinių garantijų klausimai buvo reglamentuoti tik Vyriausybės nutarimu.

Pagal antradienį priimtą įstatymą, valstybinė pensija bus skiriama ir iki gyvos galvos mokama prezidentui, kurio įgaliojimai nutrūko pasibaigus jo kadencijos laikui, įvykus pirmalaikiams prezidento rinkimams, atsistatydinus iš pareigų, Seimui ir Konstituciniam Teismui nutarus, kad prezidento sveikatos būklė neleidžia jam eiti savo pareigų.

Įstatyme aiškiai apibrėžta, jog prezidento valstybinė pensija nebus mokama tuo atveju, jei prezidento įgaliojimai nutrūko jį iš pareigų pašalinus apkaltos proceso tvarka.

Vyskupai ragina įsiklausyti į Dievo mokymą

Audrys Juozas Bačkis
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Artėjant šv. Kalėdoms, Lietuvos vyskupai ragina tikinčiuosius atidžiau įsiklausyti į Dievo žodį, dažniau juo

vadovautis kasdieniame gyvenime.

Vyskupų laiške tikintiesiems pastebima, jog šventas žodis dažnai nepelnytai yra pamirštamas, nuvertinamas, liturginėse apeigose jis kartais skaitomas be deramo iškilmingumo.

„Dievo žodis yra labai svarbus žmogaus ir bažnyčios gyvenime. Tačiau vienu metu jis dalyje Lietuvos bažnyčių buvo nepelnytai užmirštas. Be to, mūsų šalyje nėra įprasta Šventąjį Raštą skaityti namuose ar biureliuose“, — spaudos konferencijoje antradienį sakė kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Todėl vyskupai ragina kunigus padėti pasauliečiams skaityti ir klausyti

Nukelta į 6 psl.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-12-06

*****ORIGIN MIXED ADC 604
S54 P1 GRATIS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

PERIODICALS

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

Medžiagą siųsti: Aušra Jasaitytė-Petry

8830 Magnolia Court

Orland Park, IL 60462

Tel. 708-349-8432 El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Lietuvių fondo valdybai

Mieli Lietuvių fondo valdybos nariai,

visos Lietuvių skautų sąjungos vardu dėkoju Jums už Lietuvių fondo didelę finansinę paramą mūsų organizacijai. Jūsų gausūs pinigų paskirstymai, ypač jaunų vadovų lavinimo reikalams, padeda mums ruošti ir įgyvendinti programas ir jaunimui, ir jų tėvams prieinamomis kainomis. Visi žinome, kad, norint išlaikyti lietuvišką organizacijų gyvavimą už Lietuvos ribų, yra labai svarbu rūpintis ateities vadovais ir tęstinumu. Jei dabar nedėsime pastangų įžiebtį jaunims vadovams norą dirbti organizacijos gerovei, jei nesupatindinsime

jų su organizacijų prasme ir nauda jaunimui, jei nelavinsime ir neperduosime jiems organizacijos meilės, ateitis gan prastai atrodo.

1907 metais žymus britų generolas Robert Baden-Powell nutarė išmėginti jaunimo auklėjimo teorijas, kurios jau kelerius metus „kunkuliavo“ jo mintyse. Suorganizavęs apie 20 berniukų ir suradęs tinkamą stovykavietę Brownsea Island saloje prie Anglijos pakrantės, pravedė pirmąją bandomąją skautų stovyklą. Nuo tos vasaros ir 1908 metais jo parašytos „Skautybės berniukams“ (Scouting for Boys) knygos, skautavimas greitai paplito visoje Anglijoje ir netrukus pasklido visame pasaulyje. 1918 metais, pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui, skautavimo mintis pasiekė ir Lietuvos jaunimą.

2007 metais pasaulinė skautų organizacija švenčia savo 100 metų gyvavimo sukaktį. Tai didelis pasiekimas. O 2008 metais Lietuvių skautų sąjunga švęs savo 90 metų jubiliejų. Norėdami bent simboliškai padėkoti Lietuvių fondui už visą Jūsų paramą, Lietuvių skautų sąjungos Tarybos pirmija nubalsavo įrašyti mūsų sąjungą į Lietuvių fondo narių eilės su 100 dolerių auka ir paprašė v.s.fil. Rimanto Griškio mums atstovauti Lietuvių fonde. Rimas su-

„Emilijos Platerytės“ draugovės sesės Pasaulio lietuvių centre ruoštoje Kalėdų mugėje. Lietuviai skautai niekad nepraleidžia progos ir negaili darbo, kad galėtų įsigyti lėšų savo organizacijos veiklai.

„Sietuvos“ skautės PLC ruoštoje kalėdinėje mugėje buvo paruošusios gausių laimėjimų stalą. Mugės lankytojai mielai prie to stalo stabtelėjo, pirko bilietėlius ir džiaugėsi, laimėję vertingų dovanėlių.

tiko ir tampa mūsų atstovas LF reikalais.

Linkime Lietuviu fondo valdybai

Jūrų skautės PLC kalėdinėje mugėje dalyvavo su savo pačių gamintais dirbinėliais, labai tinkančiais kalėdinėms dovanoms.

Visos nuotraukos Baniutės Kronienės

daug sėkmės ir ryžto, tęsiant savo kilnius darbus, ir dar kartą širdingai dėkojame už Jūsų paramą praeityje ir ateityje Lietuvių skautų sąjungai bei jos padaliniams suteiksimą paramą. Ačiū, kad rūpinatės lietuviško jaunimo organizacijų tęstinumu ir gyvavimu, kad remiate mūsų veiklą ir pastangas.

Budėkime

s.v.v.s.fil. Gintaras Plačas
Lietuvių skautų sąjungos
Tarybos pirmininkas

Dariaus ir Girėno prityrusių skautų iškyla

Š.m. lapkričio 18 d., šeštadienį, „Lituanicos“ tunto prityrusieji skautai iškeliavo į iškylą. Kelionė prie Tampier ežero, kuris yra John Jo Duffy miškelioose, iš Pasaulio lietuvių centro buvo neilga. Brolis Edis Leipus prie ežero skautams trumpai paaiškino pėdsėkystės principus. Brolis Jonas Vaičekonis skiltims paaiškino iškylų tikslą ir uždavinį, o jų uždavinys: sekti išdėstytus kelio ženklus ir bandyti atrasti ežero pakrantėje pėdsakų.

Vos pusę kelio paėjus link ežero užtvankos, prityrusieji skautai surado mažą lauželį. Andrius Lietuvnin-

kas ir Maras Orentas, prityrusių skautų kandidatai, buvo pakviesti šį laužą uždegti. Užkūrę laužą, broliai kandidatai davė prityrusių skautų įžodį. Po įžodžio, skiltininkai jiems užrišo prityrusių skautų kaklaraiščius. Naujųjų prityrusių skautų tėveliai jiems užrišo tėvynės meilės mazgelį, o brolis Juozas Kapačinskas — gerojo darbo mazgelį. Po to draugininkas, brolis Donatas Ramanauskas, prisegė prityrusių skautų lelijėles. Visi skautai ir vadovai pasveikino naujus prityrusius skautus, tris kartus išmesdami juos aukštyn ir tris kartus sušukdami „Valio!”

Sveikinimams pasibaigus, užsibagė antroji iškylų dalis. Broliai nuėjo į pastogę, kur sukūrė lauželius ir kepė dešreles. Kažkodėl dešrelės, pakęptos ant lauželio, visuomet skanesnės, nei virtos namuose. Brolis Juozas visus pavaišino skaniausiais sausainiais. Taip ir iškyla, ir popietė pasibaigė. Valio broliams Andriui ir Matui, kurie dabar jau yra prityrusių skautų gretose!

s.v. v.s. Donatas Ramanauskas
Dariaus ir Girėno
prityrusių skautų
draugovės draugininkas

Dariaus ir Girėno prityrusių skautų draugovė išklyje.

Vytėnio Lietuvninko nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,

Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiųsti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

SSS, PPP ir kitos raidės Valstybės abėcėlėje

Įsijungiu „teliką“. Pagal šiandieninę madą, toliau pasipiltų kritika negatyviai piguvai, šokančiai pagal postsovietinių runkelių paklausos dūdelę. Prasidėtų koneveikimas trijų SSS („Seksas, Smurtas ir Skandalai“, pasak kitų autorių: „Sportas, Seksas ir Skandalai“, pastarasis veikia čempionatų metu, pirmasis – visada). Taigi, sugundytas 72 cm įstrižinės iluminatoriaus, išvystu... „Gamta gamta, kam tu mus sugunde / Atsimerkt vienintelei sekunde / Ir išvyst pro miglą palaimingą / Debesį, vaiduoklį ar flamingą“ (G. Patackas). Jeigu atsitiktų taip, kad įsijungęs „teliką“ pataikytiau ne į „Animal Planet“, o į kažkurį komercinį lietuvišką kanalą – išvysčiau ne rožinį flamingą, o tikriausiai kokį nors politinį vaiduoklį, pvz.: amžinąjį ir nušalintąjį (amžinai nušalintąjį) prezidentą. Jis tikriausiai dalintųsi padėbesingomis vizijomis, kaip viskas būtų rožiniai, jeigu būtų, ir kaip viskas yra juoda, ir net ruda (suvirškinto atspalvio) – ten kur jų nėra. „Kaip raidė S išpūsdamas krūtine / Jis šaukia, atsistojęs ant žvaigždės“ (H. Radauskas). „Tėvė“ žiūrovai, tvarkingai suštabeliuoti ant fotelių gretimose blokinėse celėse, plotų katučių laukdami mesijo sugrįžimo, nepastebėdami: „valdžios tvartas mėšlu smirda – kol pats lauke esi“. Dabar tokia mada.

Kadangi neaišku, kuriai S priskirti minėta informacija, toliau pakalbėsiu apie madas. „Haute Couture“ gerbėjus turiu nuvilti – ne apie tas, kur rodo per „Fashion TV“. Kažin ar deklaruojamosios T: Tvarka ir Teisingumas mūsų Tvarėje nesitrumptintų į taip madingą šiandien žodį „teisėtvara“? Tiesa, pastarąją madiną painioti su teisėsauga, o šioji kvepia šiandien labai nemadingu Valstybės saugumo departamentu (VSD). Kalbėdami apie VSD vėl atsiderdume trijų SSS zonoje, kur neišvengiamai turėtume pasiguosti, kad Gruzija deportavo net keturis rusiškus James Bonds, o Lietuva tik vieną. Tiesa, vėliau paskubomis sulaukė dar vieną iš Baltarusijos. Visą tai suregztume į saugumo teoriją apie nematomą Rusijos ranką, vertą brendžio ir kavos. Šiandien politikai labai mėgsta po žydrusius ekranus jodinėti kokią nors egzotišką, bet nelabai aiškią problemą pasikinkę. Garsiai rekti, plėstis nuo krūtinės marškinis, reikalaujant taisingumo, ar linčo teismo – madinga, bet nenaudinga Lietuvai.

Kodėl taip svarbu ištrūkti iš trijų SSS užburto rato? Šiandien jau nebe madingas Vydūnas mokė, kad negalima Tautoje negatyvą mažinti, koneveikiant ir barant, mokant ir gąsdinant. Kaip negalima ir prasikaltusi

šuniuką murkdyti snukučiu jo paties balutėje. Nesupras. „Ak ta žemė! Ji nemėgsta pasakų / pasakiškojo savo kasdienybės“, – J. Marcinkevičius.

Tiesa – Tautos su apsi...usiu šuniuku irgi lyginti negalima. Kodėl? Todėl, kad buvo kadaise madingos trys PPP raidės. Kaip šiandien viešąją Tautos sąmonę valdo trys SSS, taip prieš kelis dešimtmečius okupantų gniaužtais alinamą Tautos sąmonę palaikė Politikalniai, Poetai ir kiti Patriotai. Lyg tie gigantiški vėžliai – žemės gaublių kartografijos šedevruose. Niekas jų neprašė ir algos vokeliuose nemokėjo, tačiau atlantiškais pečiais jie nešė daugia-tonę atsakomybę, kol Sąjūdžio krebždesys išgirdo: „Aš čia – gyva, po kojų tarė žemė...“ (B. Brazdžionis). Vėliau krebždesys peraugo į gausmą, gerkles gniužule įstrigusi poezija išsiveržė dainomis ir galų gale „sovietai“ susidomėjo: „Kam skambina varpai?“ (E. Hemingvėjus). Tada visi atsivertė ekonomikos vadovėlius ir virtualųjį patriotizmą įgrūdome į stalčių. „Kvatojo Abeliai ir Kainai / Jiems buvo baisyti nuostabu / Pradėjus kilti kūnų kainai / Pradėjus dvasiai krist žaibu“ (H. Radauskas).

Iš kur tiek potencijos buvę tose trijose PPP? Uždraustas vaisius – saldesnis. Paskui tą vaisių klonavome, skiepijome, leidome vežėti nuodingais ūgliais, kol galų gale, drabsdomės vaisiaus puvėsiais liberaliose SSS džiunglėse. Šiose džiunglėse, pamirštos vyriausybės kaleidoskopo šešėliuose verkia ir didžiosios M, tai: Mokytojai, Medikai ir Mokslininkai. Šios M formuluoja tris klausimus iš K raidės. Kada mokytojai, ugdantys ateities premjerus, gaus tiek, kiek yra verti? Kada sėkmingai bus įvykdyta kokia nors medicinos reforma? Kada bus sudarytos sąlygos produktyviam mokslui ir verslo bendradarbiavimui?

Tai tik trys KKK, tačiau jos yra daug svarbesnės už SSS. Taigi pamirštų raidžių savo Valstybės abėcėlėje turime pakankamai – tereikia jas išdėstyti prioritetine tvarka nepsiribojant S. Juk lietuvių kalboje raidė S žodis paprastai baigiasi (tarsi atlikdamas paskutinį prasmės reveransą). Negalima S raidės dvasioje pradėti visų įvykių ir problemų sprendimo. Linkiu kiekvienam demokratėjimo pagundas išgyvenusiam Patriotui pasirinkti didžiąją raidę ir atvesti ją už rankos į visuomenės sąmonę. „Kaip gražiai už rankos vedė vasaros diena ilga“ (J. Marcinkevičius).

P. S. Prieš tai buvusios šarados tikslas – parodyti, kad Lietuvoje bręsta rimtesni poetai, nei politikai.

Paulius Saudargas
Lietuvos krikščionių demokratų
atsakingasis sekretorius

Įslaptinimas – maskuotė nuo žiopių

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Informacijos įslaptinimo procedūra neapseina be kelių asmenų dalyvavimo tokioje procedūroje (vienas paslaptį užrašo, kitas užregistruoja, trečias ją uždaro į spintą saugoti) O, anot garsaus hitlerinio saugumiečio Miulerio, jei paslaptį žino du, ją sužinos ir kiaušė.

Jei paskaitysime piliečių komentarus, išgirsime jų nuomones, susijusias su aukšto VSD pareigūno žūtimi, matysime, kad jie žino daug daugiau, nei viešina įvairių institucijų tyrėjai, žino ir tą informaciją, kurios tirian-

čios institucijos neskelbia, žino ir tą, kurios institucijos negauna. Galėtume tarti, kad visuomenės žinios nepatikimos, prilyginti gandams, tačiau be ugnies dūmų nebūna. Paslaptis kuriančių ir saugančių institucijų darbuotojai nėra „žmonės futliare“, jie turi „patikimų“ draugų, tie patikimi tokių pat taip pat turi, ir paslaptis tampa vieša. Visuomenė daro išvadą, savo sprendimus, dažnai „sveikesnius“ už valstybininkų sprendimus.

Niekam neteko stebėti Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto darbų posėdžių, susijusių

DANUTĖ BINDOKIENĖ

O jeigu mums reikėtų išrinkti?

Gražu ir prasminga, kad organizacijos, institucijos, net valstybės, pagerbia nusielpinčius žmones. Kasmet renkami laureatai valstybinėms premijoms, balsuojama už labiausiai pasižymėjusius kultūrininkus, rašytojus, muzikus; žymenimis apdovanojami nusipelnę mokslininkai, politikai. O kaip nekantriai laukiama, kuomet bus paskelbti Nobelio premijos laureatai! Kiekviena valstybė tikisi, kad galbūt kuris nors jos pasižymėjęs ekonomistas, chemikas, fizikas, medicinos mokslų specialistas ar kitas ypatingas tautietis bus išrinktas šiam svarbiam apdovanojimui. (Beje, šiemet Nobelio premijos buvo įteiktos gruodžio 10 d., kaip paprastai – Švedijos sostinėje.)

Kartais tie parinktieji Nobelio premijų laureatai tiesiog nustebina – kaip šiais metais Nobelio taikos premija apdovanotasis Muhammad Yunus, vadinamas „neturtingųjų bankininku“, veiksmingai prisidėjęs prie skurdo Bangladeše sumažinimo, skolinamas pinigų norintiems užsiimti smulkiu verslu, kurių užmojais joks bankas nepasitikiėjo ir atsisakė suteikti paskolą. Šio asmens veikla buvo akivaizdus įrodymas, kad vienas žmogus, be ypatingų išteklių ir svarbių mokslinių bei finansinių institucijų užnugario, gali padaryti didelį skirtumą savo aplinkai.

Amerikos lietuviai taip pat pasižymi apdovanojimais arba žymenų suteikimu. Lietuvos Vyčiai kasmet Vasario Šešioliktosios progą žymenį įteikia lietuviškiems reikalams nusipelnusiems asmeniui ar institucijai. Balzoko Lietuvių kultūros muziejus išrenka Metų žmogų, kuris pagerbiamas suruošto pokylio metu (šiemet Metų žmogumi išrinktas adv. Aleksandras Rimas Domanskis). Yra ir daugiau lietuviškų organizacijų, kurios kasmet skiria žymenis ar apdovanojimus. Tai graži ir prasminga veikla, nes dažniausiai žmonės, kurie daugiausia dirba lietuvių bei lietuvių tautos labui, yra tarytum užmiršami: už savo veiklą jie dažniau kritikuoja-

mi kaip pagiriami.

Bet, pasirodo, yra ir kitokios rūšies apdovanojimų, kurie juos gavusiam neteikia nei džiaugsmo, o juo labiau garbės... Vienas tokių – „gėdos“ žymuo, teikiamas Lietuvos Žmogaus teisių stebėjimo instituto (ŽTSI), kuris kasmet sudaro „žmogaus gėdos lygos nominantų sąrašą“. Pasak ŽTSI, tai tokie asmenys, kurie daro gėdą Lietuvos vardui tiek savoje valstybėje, tiek užsienyje.

Kaip pranešama šio antradienio „Draugo“ pirmajame puslapyje, 2006 metų žmogaus teisių gėdos nominacijos skirtos Viktorui Uspaskichui, vidaus reikalų ministrui Raimondui Šukui, Seimo pirm. Viktorui Muntianui ir europarlamentarei Onai Juknevičienei. O kaip ir buvo galima tikėtis, VSD pripažinta gėdingiausia metų institucija. Minėtame pranešime nurodoma, už ką ir dėl ko kiekvienam šių „pasižymėjusių“ suteikiama tokia „gėdos nominacija“. Be abejonės, daugelis Amerikos lietuvių tikrai su tuo parinkimu sutiktų, ir galbūt sąrašą net praplėstų keliais savo pasiūlymais.

Žinoma, visa tai yra tik nekenksmingas Žmogaus teisių stebėjimo instituto pasiūlymas, kur kas humoristiškesnis kaip „metų humoristų“ pripažinto Kauno miesto centro policijos viršininko pavaduotojo D. Česnausko pareiškimas, kad nacistinės simbolikos ir aprangos naudojimas, jei tai daromas juoko forma, „nesikerta su niekuo“... Visgi geras ženklas, kad Lietuva moka pasiūlyti pati iš savęs. Tai sveiko „organizmo“ požymis.

„Gėdos“ žymenis galėtų dalinti ir Amerika – ne vienas politikas ar verslininkas tikriausiai galėtų būti taip „pagerbtas“. O jeigu mums, Amerikos lietuviams, iš savo visuomenės reikėtų parinkti asmenį ar instituciją tokiai „gėdos nominacijai“? Ar rastume tautietį, kuris savo elgesiu daro gėdą tiek Lietuvai, tiek Amerikos lietuviams? Antra vertus... Gal geriau į šią temą nesigilinti, nes pavojinga svaidyti akmenis į širšių lizdą. Pasilikime ir toliau prie pozityvių reiškinių, pvz., Metų žmogaus pagerbimo...

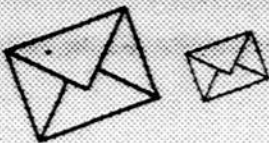
su V. Pociūno žūties aplinkybių tyrimu, girdėti ir skaityti ten minimų faktų, pavardžių, tačiau ir faktai ir pavardės, dar nepaskelbus išvadų, visuomenei jau buvo žinomos. Nereikėjo visuomenei melo detektoriaus nustatyti ar VSD generalinis direktorius sako tiesą: neriši kalba, skirtingi atsakymai į pakartotinai duodamus tuos pačius klausimus, nuleistos akys, prakaitas iš kaktos bylojo paslaptimi dangstomą netiesos sakymą. O VSD liudininkų nušalinimai nuo pareigų tik patvirtino įslaptinimo maskuojamą melą. Čia dera atsižvelgti į praeitį: tik žioplams ir mulkiams nekėlė abejonių A. Pociaus skyrimas VSD vadovu.

Nors lojalumo valstybei nustatymo metodų nėra, su lojalumu susijusių klausimų nenagrinėja teismai, tačiau į lojalumo cenzą, nors jis būtų grindžiamas tik įtarimais, skiriant darbuotoją į reikšmingesnes pareigas, visose valstybėse (tik ne Lietu-

voje) atsižvelgiama. Būtų naivu manyti, kad anuometinis VSD vadovas M. Laurinkus arba laikinai einantis prezidento pareigas A. Paulauskas nežinojo A. Pociaus praeities, pastarojo pažeisto lojalumo valstybei ir net jo priklausymo KGB rezervui. Visuomenė žinojo. Tačiau tie veikėjai, save laikantys valstybininkais, visuomenės nuomonės nepaisė.

Įslaptinimas, prilygstantis reikalavimui „tik niekam nesakyk“, tėra maskuotė nuo žiopių. Patirtis byloja, kad, jei perdavus kam paslaptį, pridursime tą „tik niekam nesakyk“, paslaptis išplis garantuotai. Veltui įslaptinami archyvai, slepiamos vilos, jachtos, meiluzės, nusikaltimai, kolaravimas, visuomenė viską sužino juolab, jei bandoma dangstyti paslapties skraiste. Sako, tik vyras apie žmonos neįtikimybę sužino paskutinis. Labai panašu, kad taip yra ir su mūsų išrinktaisiais, su Valstybės vadovais. Žemas atsikovošėti.

Laiškai, nuomonės, komentarai

KAS BUVO DRAUGO FONDO ĮKŪRĖJAS

„Draugo“ 2006 m. lapkričio 30 d. laidoje išspausdintame straipsnyje „Draugo fondo narių suvažiavimas“, straipsnio autorius ar autorė (pasirašyta „Draugo fondo info“) rašo, kad suvažiavimą invokacija pradėjo „Draugo moderatorius ir fondo įkūrėjas dr. kun. Viktoras Rimšelis“.

Kad kun. V. Rimšelis yra „Draugo“ moderatorius, tą matome kiekvienoje „Draugo“ laidoje, bet kad jis yra Draugo fondo įkūrėjas, iki šiol dar nebuvo paskelbta per 13 Draugo fondo veiklos metų. Tikrovė yra truputį kitokia.

Dar prieš juridinį Draugo fondo įkūrimą 1993 m. lapkričio 12 d., dar tų metų vasarą „Drauge“ buvo išspausdinta keletas straipsnių apie Draugo fondo reikalingumą „Draugo“ leidybai. Pirmąjį straipsnį parašė Br. Juodelis — „Draugui“ reikia finansinės jėgainės“. Po to buvo spausdinami Marijos Remienės straipsniai bei redaktorės Danutės Bindokienės net keli vedamieji, paremiantys Draugo fondo reikalingumą. Tuo reikalu buvo paskelbtas ir kun. Viktoro Rimšelio straipsnis. Pasisakė ir kiti „Draugo“ bendradar-

biai, kad reikia steigti Draugo fondą.

Vasaros pradžioje, man dirbant „Draugo“ redakcijoje, mane paprašė „Draugo“ leidėjų tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma būti Draugo fondo direktoriumi ir paimti fondo išdinininko pareigas. Advokatas Aleksandras Domanskis buvo paprašytas surašyti Draugo fondo įstatus ir atlikti fondo inkorporavimą Illinois valstijoje. Pirmieji fondo direktoriai buvo Bronius Juodelis, Jurgis Riškus ir Ramunė Kubiliūtė, kurie pasirašė fondo inkorporavimo dokumentus ir tapo juridiniais Draugo fondo įkūrėjais. Jie sudarė ir pirmąjį fondo valdybą: pirm. J. Riškus, sekr. R. Kubiliūtė, išd. Br. Juodelis.

Po fondo inkorporavimo, 1993 m. pabaigoje, Draugo fondo taryba buvo praplėsta iki devynių direktorių ir tik tada kun. Viktoras Rimšelis buvo pakviestas Draugo fondo direktoriumi, šias pareigas einantis iki dabar, o aš buvau išrinktas tarybos pirmininku ir išdinininku. Šias pareigas ėjau 13 metų, iki 2006. Pasitraukiau dėl sveikatos problemų.

Bronius Juodelis
Darien, IL

UŽUOT PADĖKOS — PRIEKAIŠTAI?..

Visada vykdau kažkieno, neprisimenu kieno, išmintį: „Nemokyk mokyto!“ Tokia asmenybė laikau vyr. redaktorę Danutę Bindokienę. Stebina jos subrendimas politikos laukuose, rašant vedamuosius (ir dar kasdien!), pralėnčius net vyrų vedamuosius, o taip pat ir puikus lietuvių kalbos žinojimas (kas, iš tikrųjų, nestebėtina jai esant rašytoją ir daugelį metų dėstiusiai lietuvių kalbą aukšt. lituanistinėje mokykloje). Nebūdama lituanistė (nors ir filologė), iš D. B. išmokau kada teisingai vartoti žodį „užuot“, užuot mano vartojimo „vietoje“. Ačiū jai! O tik ar ne mūsų kūrybingasis džiukas Vincas Krėvė-Mickevičius yra pasakęs: „Padėkos žodžiai tėra tik žiedų lapeliai, kuriuos vėjas išnešioja. Tikras būdas pareikšti dėkingumui yra darbai“. Tad, turėdama tai omenyje, mėginu ir vykdyti.

D. Bindokienei laiškų skyriuje paaiškinus kada teisingai vartoti žodį „pravesti“ (kurį, jos dėka, dabar mes išmokome), dvejetas skaitytojų pasisakė gerokai prieš. D. B. ne iš rankovės ištraukė tas žinias, bet vadovavosi žodynu „Didysis lietuvių kalbos žodynas“, kuris, vieno rašančiojo nuomone, nėra „nei paskutinis, nei vienintelis autoritetas“ (jei nepasitikėti nei žodynu, nei enciklopedija — tai kuo?). Abiems autoriams nepriimtinas žodis „pravesti“ įstatymą patinka, ir nei vienas jų, aišku, nepasiūlo jokio pakaitalo. O taipgi vaidenasi, tarsi abu, lyg susitarę, nesirūpina pačiu žodžiu „pravesti“, bet tik tai ginti jį parašiusi; vienas pasisako „Sutinku ir pritariu (A.V.)“, o kitas visai atvirai: „Ginu A. Vitkų“. Ar tai neskamba vyrišku

šovinizmu?

Šia proga norėtusi pasidalyti, kaip Lietuvoje mūsų šaunūs profesionalai mokytojai mokė mus — kalte kaldami į galvą grynus lietuviškus žodžius, kurie visam gyvenimui įstrigo smegenyse. Pasizymėjęs „Aušros“ mergaičių gimnazijos lietuvių kalbos mokytojas Juozas Ambrazavičius (vėliau — Brazaitis) pasmerkė „jis apsidėdė“ (susituokė) ryškiai pavaizduodamas: „Ar jis apsidėdė ožką aplink medį?“

Rašytojas/poetas Juozas Paukštelis, Kėdainių gimnazijos lietuvių kalbos mokytojas, prigrasino niekad nevertoti „galų gale“ (pagaliau), nes tai esą nevykęs vertimas iš rusų kalbos „kance kancov“. O kiek mūsų šiuo čia ir Lietuvoje dar vis tebe — „galų galuoja“?

Šviesios atminties puikus lietuvių kalbos žinovas žurnalistas-redaktorius kun. Juozas Vaišnys pietu šokdavo prieš knygos „pristatymą“, pasiūlydamas „sutiktuves“. O kodėl mes (net žurnalistai, rašytojai, mokytojai) dar vis skubame į knygos „pristatymą“, o ir laikraštininkai aprašo knygos „pristatymą“, bet ne jos sutiktuves?

Pabaigai norėčiau ne pašmaikštauti, bet rimtai palinkėti. Būkime dėkingi visiems tiems, kurie vienu ar kitu būdu stengiasi mus pamokyti — apšviesti. Ausyse dar vis tik skamba vieno žydo-mokslininko man atskleisti Talmudo žodžiai: „Daug išmokau pas savo mokytojus, dar daugiau pas savo draugus, daugiausia pas savo mokinius“.

Stasė S. Semėnienė
Baraboo, WI

APIE LIETUVIŠKĄ KALĖDŲ EGLUTĘ

Prieš ir laike Kalėdų švenčių, fotografuojamės prie lietuviškos Kalėdų eglutės? Bet iš tikro, kokia gi yra toji lietuviška eglutė? Žinome, kad iš šiaudo (javo stiebo) pagaminti Kalėdų eglutės papuošalai nebūtinai yra lietuviški. Rugių ar avių šiaudus Kalėdų eglučių papuošimui naudoja švedai, meksikiečiai ir daug kitų. „Šiaudinukai“, kaip pas mus čia yra įprasta vadinti lietuviškos eglutės papuošalus (lietuvių kalbos žodyne šiaudinukas tai šlamutis — toks graižaziedžių šeimos augalas), dažniausiai yra daromi iš baltų popierinių arba plastmasinių, gėrimui skirtų šiaudelių, nes jie mums lengviausiai prieinami. Deja, šiuos papuošalus kartais nebegalima vadinti lietuviškais — jie nieko bendra nebeturi su mūsų liaudies meno vestuvinių sodais, pagal kuriuos Lietuvos garbės konsulė Čikagoje Juzė Daužvardienė papuošė pirmąją, tikrai lietuvišką eglutę.

Laikui bėgant, į mūsų lietuviškų Kalėdų eglučių labai gražius, sudėtingus geometrinius papuošalus įsimaišė įvairūs malūnėliai, kibirėliai, krepšiuukai... Kai kurie vėriniai žirklių pagalba tapo taip sukarpyti ir „pašiaušti“, kad pasidarė nelengva

įsiziūrėti ir pasidžiaugti jų sudėtingu, išradingu geometrinių formų grožiu. Įdomu ir kartu sunkiai įtikėtina, kad prieš porą metų nukopijavę originalius Juzės Daužvardienės lietuviškos eglutės papuošalus, bet jau iš tikro šiaudo, Chicago Science and Industry muziejuje, savo didžiulei eglei pasigaminome ir ją išstatė (greta labai pasikeitusios mūsų brolių latviai).

Tad, kokia iš tikro, yra lietuviška Kalėdų eglutė? Mančiau toji, kurią iš mūsų tautinių raštų ir liaudies meno kūrybos atpažįstame, kad tai mūsų. Pastaruoju metu Čikagos ir apylinkių viešose vietose gražiais savo rankų darbo lietuviškais papuošalais eglutes puošia Marija Krauchunas (naudoja baltą plastmasinį šiaudą) ir Izabelė Stončienė (iš Lietuvos parsivežtą rugio šiaudą, kurį išmirkinus ir išlyginus, sukliauja ir tuomet iškerpa lietuviškų audinių raštus). Neseniai Lemont, Kalėdų mugėje, gėrėjomės iš tikro šiaudo, klasikinio grožio Alės Namikienės darbo kūrinių. Ačiū visoms ir visiems, kurie puoselėja lietuvišką liaudies meną.

Ritonė Rudaitienė
Lemont, IL

JEI STALINAS BŪTŲ MIRĖS 9 METAIS VĖLIAU?

Stalinas gimė 1879 metų gruodžio 21 dieną, o mirė 1953 metų kovo 5 d. Taigi, išgyveno 73 metus ir 74 dienas. Lietuva Stalino valdžioje išbuvo beveik 9 metus, įskaitant ir 1940—1941 metų laikotarpį. Stalinas mirė nuo insulto (kraujo išsiliejimo smegenyse). Jei būtų gyvenęs dar 9 metus, būtų sulaukęs 82 metų. Tais laikais tai nebuvo laikoma ilgą amžiumi, ypač tarp gruzinų, kurie pasaulyje yra žinomi, kaip ilgai gyveną žmonės.

Kas būtų atsitikę su Lietuva ir su lietuvių tauta? Pesimistai gal sakyti, kad lietuvių tautos Lietuvoje dabar jau nebebūtų. Bet tai būtų per daug pesimistiškas galvojimas. Juk lietuvių tauta išgyveno bado, maro ir sulenkintų lietuvių bajorų valdymo laikus, kentėdama dėl lietuviško menkavertiškumo, apie kurį jau esu rašęs. Juk buvo laikai, kada Vakarų kalbininkai, ypač vokiečiai, lietuvių kalbą laikė mirštančia ir skubėjo ją „užbalzamuoti“ ateities kartoms, kol dar nėra miręs paskutinis lietuvis. O kaip su Valančiaus laikų prasigėrusia Lietuva?

sia Lietuva?

Norint aprašyti sąlygas, kurios būtų buvusios, jei Stalinas būtų miręs 9 metais vėliau, pagal filosofą Emanuelį Kantą, to nebūtų galima padaryti tik proto ir logikos pagalba. Reikėtų panaudoti jausmus, ypač intuityvą. Todėl žinau, kad bent aš to negalėčiau padaryti, būdamas daugiau proto ir valios, o ne jausmų žmogus. Bet tarp lietuvių yra daug žmonių, apdovanotų ir protu, ir jausmais. Ypač jausmais. Mano siūlymas „Draugui“ būtų paskelbti konkursą geriausiam rašiniui parašyti šia tema. Spėju, kad konkurso mėcenatas gal atsirastų. Žinoma, premija būtų to mėcenato vardu. „Draugas“ redakcijos nuožiūra gal tada galėtų išspausdinti ne tik premijuotą darbą, bet ir kitus geresnius rašinius. Būtų įdomūs pasiskaitymai. Žinau, kad aš pats juos mielai skaityčiau. O gal juose būtų iškelta kokia nors nauja praktiška idėja? Negali žinoti.

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH

KODĖL NEPARAŠO?

Labai pasigendu aprašymų ir ypač nuotraukų neseniai įvykusių mokyklų, bažnyčių ir meninės veiklos. Telkiniai sėkmingai praneša apie savo veiklą organizacijų lapuose kas savaitę „Drauge“.

„Draugo“ negalima kaltinti, nes gal ir nebėra tokių „reporterių“, kurie seniau neilstant visur dalyvaudavo. Jie suteikdavo detales visiems net tą pačią savaitę. Kiek iš mūsų išsikirpdavom straipsnius ir nuotraukas prisiminimui.

Siūlau, kad turi rūpintis patys rengėjai ir informaciją apie įvykusių renginių atsiųsti „Draugui“. Visi, dalyvavę tuose renginiuose, džiaugsis pasiskaitę, o tie, nedalyvavę, sužinos, ką praleido. Pavyzdžiui — PLC lapkričio 19 d., koncerte daug matėme „fotografų“, o iki šios datos (lapkričio 30 d.) dar nėra žinučių apie tą puikią popietę.

Regina Kaunaitė
Oak Lawn, IL

EROS PRADŽIA

Eros pradžia — tai momentas, nuo kurio skaičiuojame metus, pvz., krikščionys skaičiuoja metus nuo Kristaus gimimo.

Bet tai nėra tiesa... Jei skaičiuotume metus nuo Jo gimimo, tai mūsų Naujieji metai prasidėtų per Kūčias, gruodžio 24 d.

Iš tikrųjų, nuo gimimo pralinkus aštuonioms dienoms, mūsų era prasideda nuo sausio 1 dienos, tai yra nuo Jėzaus apipjaustymo dienos (Lk 2:21 ir Lev 12:3).

Teologas Eugenius Gerulis
Naperville, IL

**Remkite ir platinkite katalikišką
spaudą „DRAUGAS“
www.draugas.org**

KAS BUS TOLIAU?

ALBERTAS KANAITIS

Vasara – trumpas poilsis. Arčiau ruduo. Krinta medžių lapai, keičia savo žalią apdarą. Lietus, apsiniaukęs dangus, tik retkarčiais saulė nusišypso ir vėl dingsta. Netrukus vėl prie knygų – Vytauto Didžiojo universitete, Kaune. Kaip akimirka bėga laikas, gamta keičiasi, gervės, žąsys klykdamos traukia į pietus. Keičiasi gyvenimas, keičiasi gamta, žmonės. Valdžia keičia savo spalvą, visi raudoni, vėliavos raudonos, gyvenimas raudonas, viską komunistai dažo raudonai...

Tankai rieda, pėstininkų skaičius nesuskaitomas. Geltona, žalia ir raudona pakeista į raudoną su pjautuvu ir plaktuku...

Nebėra laisvos Lietuvos!

Sunku pasakyti, kas mūsų laukia, sunku...

Gavau leidimą studijuoti. Naujas gyvenime tarpsnis, draugai, ateitis... Universiteto raštinė pilna. Stoviu eilėje ir laukiu, kada galėsiu užsiregistruoti. Už kelių dienų pirmas semestras, pirmi išpūdziai, pirmos paskaitos. Knygos nupirktos, butas surastas – dabar į priekį.

Sutinku Aldoną, gimnazijos draugę, kuri pasirinko medicinos fakultetą. Aldonos tėvas kapitonas, laisvos Lietuvos karininkas ir jo padėtis neaiški. Aldona liekna, lino spalvos plaukais, liūdnų mėlynų akių, atrodo lyg maža mergaitė, 10–12 metų amžiaus. Buvome geri

draugai ir tikiu, kad ir dabar draugystė nepasikeis. Prisimenu, kad prieš 6 metus buvom aktoriai, vaidinom miesto teatro salėje prieš šv. Kalėdas. Pasisekimas buvo didelis – plovimai, sveikinimai jauniems aktoriais. Buvome dar tik vaikai be rūpesčių, laimingi vaikai... Viskas taip greitai prabėgo ir paskendo rūke. Gyvenimas iki šiol dar normalus, tik mitingai kas dieną, propaganda drumsčia ramybę. Pradžiai saldi lyg medus: darbininkų valdžia, Stalino „rojus“. Kas bus toliau?

Viskas staigiai pasikeičia. Pradedama siausti teroras: suėmimai, deportacijos, NKVD dirba net naktimis, veža šeimas į Sibirą. Nežinau, kada ateis tavo eilė. Asmeninis kerštas, skundimai...

Iš mano fakulteto jau keli studentai nutaria grįžti namo – nutraukia studijas. Aš dar vis studijuju. Nežinia, kas bus rytoj, labai slepia. Keletas profesorių jau suimti, paskaitos, laboratorijos darbai plūduruoja ore. Lyg šmėkla lydi, kur eini, ką sakai, ką darai...

Pagrindis dirba, partizanai kovoja, verčia Lietuvą.

Noras jungtis į bendrą kovą, noras šaukti gana, bet...

Aldonos tėvas suimtas ir niekas nežino, kur jis yra. Tragiška padėtis. Universitete sutinku Aldoną, kuri rytoj grįžta į namus – studijos baigtos. Galbūt daugiau jos nematysiu, gal tai paskutinis sudie... Dievo valia!

Prisijungiu į bendrą kovą. Mano grupės uždavinys: atsisaukimų spausdinimas, paskleidimas. Studijos beveik neįmanomos, grįžtu namo. Antanas geras, ištikimas draugas pasitinka mane geležinkelio stotyje. Ilgai nemačiau Antano, nežinau, ką jis dabar veikia.

Po keletos dienų einu aplankyti Antano tėvus, bet nerandu Antano, kuris būk tai dirba su komjauniais. Tėvas šypsosi, tiki į geresnį gyvenimą, darbininkų valdžia jo neapleis. Nežinojau, kad Antanas komunistinių pažiūrų, kad turiu būti labai atsargus, nepasitikėti. Nekaltinu jo pažiūrų, bet... jaučiuosiu nusivylęs, kad prarandu draugą. Mūsų keliai eina priešinga kryptimi, aš prieš, jis už.

Jo tėvas batsiuovys, mano tėvas kepejas – darbininkų klasė, bet idėjos skirtingos. Labai ilgai pažįstu Antaną ir dabar pasikeitimas verčia mažai kalbėti, daugiau tylėti.

Vienas kepyklos darbininkų suimtas. Ginčai su Antanu, kritikavimas valdžios – kalėjimas. Antanas, atrodo, jį apskundė NKVD.

Iš Antano, gero draugo, pasidarė stribas, šnipas.

Mano tėvai bijo Antano, sako, dirba su saugumu ir yra labai pavojingas asmuo. Visą gimnazijos laiką Antanas buvo geriausias draugas, bet...

Antanas ši vakarą aplanko ir atneša man daug knygų, Markso ir Engelso raštų, komunizmo „biblijų“, tarytum norėdamas mane mokyti

komunizmo utopijų. Propaganda, šlamštas jau žinomi. Apie mano veiklą, atrodo, jau žino ir pataria mažiau eiti į kapines ir pamiršti koplytelę. Pespėjimas? Gyvenimas virsta pragaru, daugiau velnių, nei angelų...

Tai paskutinis susitikimas su Antanu. Gaunu žinią, kad jis ir visa šeima išvežta į Sibirą. Padėka už gerą darbą?

Iš Aldonos jokių žinių. Ieškoti pavojinga, tiesiog neįmanoma.

Vėlus šeštadienio vakaras. Guliu ant sofos ir klausaus žinių. Vienas namuose su savo „draugu“ Reno, šunimi. Šuo guli ant kilimo, kartais atmerkia akis, pakelia galvą ir vėl snaudžia... Radijas groja liūdną muziką, tiksi laikrodį. Šuo darosi neramus, urzgia ir žiūri į duris. Atsikeliu ir matau baltais rūbais apsirengusi, netoli durų stovi prieš mane Aldona, moja ranka ir dingsta. Apstulbęs dar vis žiūriu į duris – netikiu. Nemiegojau, tikrai mačiau. Šuo, atrodo, jautė, galbūt ir matė.

Sekmadienis. Po pamaldų katedroj sutinku Leoną, Aldonos kaimyną, kuris man praneša, kad vakar naktį Aldona ir motina suimtos. Už ką? Visa šeima gyveno apie 5 km nuo miesto, pamiškėje, kur buvo partizanų „skruzdėlynas“.

Taip geri, tikri draugai dingsta, blogi auga lyg grybai.

Ant rašomo stalo Aldonos nuotrauka žiūri į mane savo mėlynomis akimis ir tartum sako: „Laikykis!“

Ry tą, kada žadindavo, atsikeldavai kaip sumuštas, neišsimiegojęs, nepailsėjęs. Čia naktys būdavo ne poilsui, o kankynei. Bet nebuvo laiko galvoti apie kokius negalavimus. Kol kojos nešė, reikėjo eiti, bėgti, skubėti ir daryti visa, kas liepiama. Taip gujami ir kankinami bematant nykome. Nuolatinis šaltis ir gilus sniegas dar pasukubino mūsų nykimą. Dienos ten būdavo baisios, bet naktys taip pat nemalonios. Apimdavo baimė tik pagalvojus, kad jau vėl reikės eiti gulti, nors vos laikydavai ant kojų.

Suimtieji vienas kitam buvo kaip šunės. Kiekvienas žiūrėjo tik sau naudos. Buvo daug ir tokių, kurie jausdavo malonumą, jei galėdavo kitiems kenkti. Jie savo likimo draugams gyvenimą padarydavo tikru pragaru.

EINAME Į DARBĄ

Mūsų batai buvo mediniais padais ir apkaustyti geležimi. Dėl to žiemą per ledus niekaip nebuvo galima paeiti, o tik čiuoži. Bet jei vienas suimtųjų iškrypėdavo nors kelis centimetrus iš eilės, tuojau jį puldavo visi pareigūnai, mušdavo ir spardydamo. Drebdami dėl kiekvieno žingsnio, įeidavom pro vartus, kur stovėdavo stovyklos viršininkas. Jis taip pat spardydamo ir mušdavo kiekvieną, kuris kaip nors būdavo iškritęs iš eilės. Kas mušamas ir spardomas negalėjo paeiti, tą draugai turėdavo vesti ar nešti, nes į darbą turėdavo išeiti visi, nors ir pusgyviai.

Einant pro vartus, reikėjo kiekvieną kartą nušimti kepurę ir rankas ištiesus prispausti prie kojų. Taip žygiuodami suimtieji atrodydavo nebe kaip žmonės, bet kaip robotai.

Vos išėjus paskutinei gretai pro vartus, vorarbeiteris paduodavo komandą:

— Bėgte marš!

Nuo vartų iki darbovietės turėdavom bėgti, nors kartais sniego būdavo iki pusiau blauzdų. Šviežias sniegas lipdavo prie kojų, lipdavo taip, kad galėdavai nusilaužti kojas, tačiau į tai niekas neatsižvelgdavo. Kas nebėgo pakankamai greitai, tą mušdavo ir spardydamo smogikai ir suimtieji — pareigūnai. Į darbovietę atbėgdavom uždusę.

Atvykus į darbovietę, vorarbeiteris tuoj išdailindavo įrankius ir tada turėdavom bėgte bėgti prie savo darbo. Vorarbeiteriai dėdavo odinius batus ir, be to, gerai maitinosi, todėl galėdavo ge-

NACIŲ PRAGARE
Kalinio Nr. 40627 išgyvenimai
nacių koncentracijos stovyklose
1941–1945
JONAS GRIGOLAITIS

Nr. 24

rai apie mus bėginėti, kaip šunės. Jie mus spardydamo ir plūsdavo kaip tinginius, kurie tyčia nesiskubina ir nenori dirbti. Kas nusilpęs virsdavo, tą mušdavo ir versdavo dirbti sunkiausių darbų. Suprantama, kad toks nelaimingasis ilgai negyvendavo, nes nusilpusių tenai nepripažindavo serganticais, dėl to juos varydavo į darbą tol, kol pribaidavo.

Man teko dirbti kuro transporto kolonoje. Plytinei atveždavo kiekvieną dieną po kelis vagonus akmens anglies, briketų ir kokso. Iš stoties anglis atveždavo sunkvežimiais. Sunkvežimį, kuriame buvo apie 110 centnerių kokso ar briketų, trys suimtieji turėjo iškrauti per 10 minučių, o jei paskui atvažiuodavo kitas vežimas, — dar greičiau. Vorarbeiteris arba jo padėjėjas — vormanas nuolat stovėdavo prie vežimo ir ragindavo dirbti. Kai tik pasirodydavo smogikas, jie ne tik rėkdavo ant mūsų, bet mušdavo pagaliu ar kas pakliūdavo į rankas, net kastuvu.

Darbo metu nebuvo leista išsitiesti. Nuolat reikėjo dirbti, kasti. Kai vežimas jau būdavo tuščias, o kitas dar neatvažiuavęs, reikėjo anglis sukasti į 3–5 metrų aukštumo krūvas ir tas krūvas gražiai suformuoti. Jei kartais kokią dieną neatveždavo naujų anglių, kasdavom visą dieną koksą ar briketes aukštyn. Kastuvai buvo labai sunkūs ir, norint anglis užmesti kelis metrus aukštyn, reikėjo dirbti iš paskutinių jėgų. O mūsų darbas buvo visiškai bergždžias, nes kiek užmėsdavom aukštyn, tiek pat ir vėl nukrisdavo atgal.

Darbą baigti niekada nebuvo galima, nes jei jau vieną krūvą sukasdavome gražiai, kaip skrynį, liepdavo visą krūvą perkasti į kitą vietą. Tada ir vėl kasdavome eilėje vienas už kito, kol visą

krūvą perkeldavome į kitą vietą. Jei tuo tarpu neatsirasdavo kito skubaus darbo, kasdavome vėl visą krūvą atgal. Vorarbeiteris ir smogikai stovėdavo visą laiką su bizūnais už nugaros ir vis liepdavo greičiau dirbti, vis aukščiau anglis kasti.

Kai atvažiuodavo vežimas, turėdavom greitai bėgti tų vežimų iškrauti. Pirmą reikėjo vežimą pastatyti tinkamoje vietoje, nes smogikas šoferis pastatydavo, kur jam patikdavo. Tada visi greitai bėgdavom prie vežimo, kad jį pastatytume į reikiamą vietą, paskui vėl bėgome prie savo darbo, dirbdavome toliau neatsitiesę. Ir taip be galo.

Dirbančius suimtuosius stebėdavo ne tik smogikai, vorarbeiteriai, bet ir tam tyčia pastatyti darbo tarnybos žmonės ir įmonės slapukai, parinkti iš suimtųjų tarpo. Niekur ir niekada negalėdavai pasislėpti nuo stebėtojų — engejų akių. Jei norėdavai eiti į išvietę, reikėjo gauti iš vorarbeiterio tam tikrą markutę, nes be jos neleidavo. Priešpiek iki dešimtos valandos visiškai neduodavo markutės į išvietę. Kai paprasčiau vorarbeiterio markutės, jis kumštimi kirtu man kelis kartus į veidą ir bjauriausiai išplūdo.

Kojos ir rankos šaldavo visą dieną taip smarkiai, kad nebūdavo galima iškentėti. Nors kastuvą pamėtę daužydavom rankas, jų atšildyti niekad nepavykdavo. Gerokai padaužius, šaltio skausmas valandėlę atleisdavo. Tas pats būdavo ir su kojomis. Kai į šalį paeidavom šlapintis, trypdavom, spardydamo akmenis ir trankydavome, kaip tik beįmanydami, bet jos šaldavo nuolat — nuo ryto iki vakaro ir nuo vakaro iki ryto.

Galiu drąsiai pasakyti, kad šaltis ir badas mus daugiau iškankino, kaip visos kitos bėdos kartu. Kai tik pasirodydavo saulutė, reikėdavo nusivilkti palatą ir nusimauti pirštines. Sveikam ir stipriam žmogui normaliomis aplinkybėmis toks potvarkis nebūtų baisus. Nors mes stengdavomės, dirbdavom iš paskutinių jėgų, galūnių sušildyti niekad nepavykdavo.

Priešpiek visi suimtieji nekantraudami laukdavom pietų pertraukos kaip išganymo, nes visų jėgos būdavo taip išsekusios, jog vos bejudėdavom. Lygiai 12 valandą suskambėdavo skambutis darbą baigti. Tada visi pasileisdavom bėgti su įrankiais į baraką jų sukrauti ir vėl atgal į rikiuotę. Grįžtant iš darbo, taip griežtai nežiūrėdavo žyguojančių tvarkos.

Bus daugiau.

Įamžintas F. Dostojevskio atminimas

Atminimo lentą F. Dostojevskiui atidengia (iš kairės): Rusijos ambasadorius B. Cepovas, Vilniaus miesto tarybos narė L. Dmitrijeva, Vilniaus meras A. Zuokas.
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Vilniuje įamžintas rusų literatūros klasiko Fiodoro Dostojevskio atminimas.

Antradienį sostinės senamiestyje esančioje Didžiojoje gatvėje prie namo Nr. 20 atidengta F. Dostojevskio atminimo lenta.

Šiame pastate veikusiame viešbutyje „Hana“ 1867 metais ilgesniam laikui buvo apsistojęs F. Dostojevskis

su žmona Ana. Viešnagės metu rašytojas apsilankė artimiausiose cerkvėse, bažnyčiose, pasivaikščiojo po senamiestį, centrą. Vėliau, vykdamas į Vakarų Europą, rašytojas ne kartą praleido Vilniuje po keletą valandų.

Atminimo lenta atidengta Lietuvos rusų sąjungos iniciatyva, kūrinio autorių — skulptorius Romualdas Kvintas, paminklinės lentos įrengimą rėmė Vilniaus savivaldybė.

D. Budrevičienė — nukentėjusioji

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas Virgilijus Valančius savo nutartimi pripažino buvusią Krekenavos agrofirmos darbuotoją Dalią Budrevičienę nukentėjusia nuo šios bendrovės direktoriaus Lino Griško.

Anksčiau darbo inspektoriai nubaudė Krekenavos agrofirmos direktorių 2,750 litų bauda už tai, kad, eidamas darbavio pareigas ir taikydamas bendrovės darbuotojai D. Budrevičienei drausminę nuobaudą — atleidimą iš darbo, pažeidė Darbo ko-

deksą.

L. Griškas šią nuobaudą apskundė Panevėžio apygardos administraciniam teismui.

Panevėžio apygardos administracinis teismas D. Budrevičienės nepripažino jos nei nukentėjusiaja, nei byloje dalyvaujančiu asmeniu. Teismas D. Budrevičienę apklausė kaip liudytoją.

Teismas, nedalyvaujant D. Budrevičienei ir jos advokatui, priėmė sprendimą, kad L. Griškas, atleisdamas D. Budrevičienę iš darbo, nustačius tvarkos nepažeidė.

Vyskupai ragina įsiklausyti į Dievo mokymą

Atkelta iš 1 psl.

bei tinkamai suprasti Dievo mokymą, pasirūpinti, kad neliktų nė šeimos be Šventojo Rašto, nė parapijos be Dievo mokymą drauge skaitančios bendruomenės. Tuo tarpu tikintieji skatinami būti atviresniais ir Dievo žodį priimti kaip gyvenimo pagrindą.

Vyskupai laiškė tikintiesiems, kunigams ir vienuoliams taip pat pastebi, jog Dievo žodis leidžia naujai pamatyti daugelį dalykų, įvertinti

savo vietą ir užduotį visuomenėje. Todėl, vyskupų teigimu, Dievo mokymui krikščionio gyvenime visada turėtų būti teikiamas pirmumas.

„Reikia įsiklausyti į tą žodį, kad jis pradėtų veikti, kad galėtų ką nors pakeisti žmogaus gyvenime. Dievo žodis yra gyvas, aštresnis už bet kokį kalaviją. Jis prasiskverbia į sielą. Tik žmogus, susidūręs su Dievo žodžiu, gali iš tikrųjų pakeisti savo gyvenimą“, — primena kardinolas.

SPORTAS

*** Dvigubu dubliu — 15 taškų ir 12 po krepšiais atkovotų kamuolių — pirmadienį NBA čempionato reguliariojo sezono rungtynėse** pasižymėjo Žydrūnas Ilgauskas, tačiau lietuvio Cleveland „Cavaliers“ komanda svečiuose 89:95 pralaimėjo New Orleans „Hornets“ krepšininkams. Per 29 su puse minutės Ž. Ilgauskas pataikė 5 dvitaškius iš 12 bei realizavo visus 5 baudų metimus.

*** Dvyliką pralaimėjimą 23-čiose NBA reguliariojo sezono rungtynėse patyrė** Šarūno Jasikevičiaus Indiana „Pacers“ komanda, pirmadienį svečiuose 91:106 turėjusi pripažinti Chicago „Bulls“ pranašumą. Lietuvis į arenos šeimi-

ninkų krepšį įmetė 15 taškų, atliko 5 rezultatyvius perdavimus, po krepšiu atkovojo 2 kamuolius bei 3 kartus suklydo.

*** Septintą pralaimėjimą iš eilės Europos akmenslydžio čempionate Šveicarijoje patyrė** bei absoliučia B pogrupio dešimties komandų pirmosios grupės pralaimėtoja tapo Lietuvos vyrų rinktinė, antradienį 5:10 turėjusi pripažinti pirmąją pergalę iškovojusios Kroatijos komandos pranašumą.

*** Pergalingai ITF serijos „20 Copa Mundial Yucatan“ jaunių teniso turnyrą Meksikoje pradėjo** Ričardas Berankis. Pirmojo rato varžybose lietuvis 6:2, 6:2 sutriuškino amerikietį Devin Britton.

Žiniasklaida — silpna pilietinės visuomenės grandis

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Žiniasklaida yra viena iš silpniausių pilietinės visuomenės grandžių Lietuvoje, gyventojai daug laiko praleidžia prie televizoriaus, bet labai nedaugelis kasdien skaito laikraščius.

Tai konstatuojama antradienį Vilniuje pristatytoje studijoje „Neatrasta galia: Lietuvos pilietinės visuomenės žemėlapis“, kurią parengė penkios socialinių ir politikos mokslų daktarės, Pilietinės visuomenės instituto (PVI) ekspertės.

Autorių nuomone, televizijoje pateikiama fragmentiška, orientuota į pramogas ir asmenybes politinė informacija nesudaro prielaidų formuoti pilietiniam raštingumui — norui ir sugebėjimui suprasti politinį gyvenimą bei dalyvauti politikoje.

Autorių atlikti tyrimai paneigia paplitusią nuomonę, kad mažą laikraščių skaitomumą daugiausia lemia ekonominės priežastys — menkos daugumos gyventojų pajamos. Tyrimas atskleidė, kad mažą laikraščių skaitomumą lemia ir laikraščių nesugebėjimas pasiūlyti kokybiškos, vertingos ir išskirtinės informacijos, kurios nebūtų galima gauti kitais žiniasklaidos kanalais. Žmonės nemano, jog laikraščiai yra tokie patrauklūs ir vertingi, kad skirtų lėšų jiems įsigyti.

Todėl, nors vidutinės gyventojų pajamos kyla, šalyje nedaugėja žmonių, skaitančių ir prenumeruojančių laikraščius ar kitą periodinę spaudą.

Tyrimo išvadose pabrėžiama, kad Lietuvos žiniasklaidoje (tiek televizijoje, tiek ir laikraščiuose) yra daug kokybės problemų, kurias pastebi ne tik žiniasklaidos kritikai ir tyrinėtojai, bet ir plačioji publika. Žiniasklaida menkai atlieka savo funkcijas demokratijoje: objektyviai stebė-

ti ir analizuoti politinį gyvenimą, padėti piliečiams susidaryti argumentuotą nuomonę apie jiems prieinamas alternatyvas, ugdyti pilietinį raštingumą.

Teigiama, jog dominuojantis neigiamas įvykių atspindėjimas bei analizės trūkumas nepateikia alternatyvų korumpuotiems, tik savo nauda besirūpinantiems politikams, neleidžia pastebėti teigiamų veiksmų ir pokyčių, neatskleidžia problemų sprendimo galimybių.

Be to, taip yra stabdomas elito atsinaujinimas, nes dėl tokios žiniasklaidos nuostatos politikos dalyviams tampa sunku išsaugoti autoritetą, o tai sulaiko naujų veikėjų įsitraukimą į visuomeninį gyvenimą.

Anot autorių, nors pati žiniasklaida tokias savo nuostatas ir veiklos būdus aiškina orientacija į auditorijos poreikius, tyrimo duomenys leidžia manyti, jog tai yra jos susikurtas mitas. Tyrimas parodė, kad Lietuvos žiniasklaidos auditorija nėra tokia abejinga žiniasklaidos kokybei ir nekritiška, kaip ją išivaizduoja žiniasklaidos kritikai bei pačios žiniasklaidos atstovai.

Didelė dalis apklaustųjų, anot tyrimo autorių, sugeba kritiškai suvokti žiniasklaidoje pateikiamą turinį, svarstyti apie žiniasklaidos vaidmenį visuomenėje ir Lietuvos žiniasklaidos sugebėjimą atlikti šį vaidmenį.

Nors tyrimo autorių nuomone, Lietuvos žiniasklaida neatsižvelgia į auditorijos įvairovę, nuvertina jos sugebėjimus, todėl bent jau kokybiškesnei žiniasklaidai potencialas yra.

„Išnaudodama šį potencialą, žiniasklaida galėtų išugdyti protinę ir besidomintį naujienomis kokybiškos žiniasklaidos vartotoją“, — tvirtina studijos autorės.

Neatsikratė sovietinio palikimo

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Lietuvai skaičiuojant 17-uosius nepriklausomybės atkūrimo metus, šalyje vis dar veikia keli įstatymai, priimti sovietmečiu.

Lietuvai 1990-ųjų kovo 11 dieną paskelbus Nepriklausomybės atkūrimo aktą, iškart imtasi kurti naują teisinę bazę, atitinkančią suverenios valstybės poreikius. 1992 metų spalį patvirtinus šiuo metu veikiančią Konstituciją paskelbtas įstatymas, kuriuo konstatuota, kad tebėra sovietmečiu priimtų įstatymų, kurie nepakeisti naujais. Jeigu jų galiojimas būtų sustabdytas, susidarytų teisinė spraga reglamentuojant kai kurias gyvenimo sritis.

Todėl įstatymu buvo nustatytas sąrašas sovietiniais laikais priimtų, bet pagal nepriklausomos Lietuvos reikalavimus pakoreguotų įstatymų, kurių galiojimas laikinai pratęsiamas

iki bus patvirtinti naujos redakcijos įstatymai, rašo dienraštis „Kauno diena“.

Ilgainiui šis sąrašas trumpėjo. Bet ir dabar tebėra pora sovietinės Lietuvos laikais patvirtintų įstatymų, kurie vis dar galioja, nes nėra pakeisti naujais.

Šiomis dienomis Seimo sekretariate įregistruotas pasiūlymas dar metams, iki 2008-ųjų sausio 1 dienos, pratęsti Administracinių teisės pažeidimų kodekso ir Tautinių mažumų įstatymo galiojimą.

Administracinių teisės pažeidimų kodeksas buvo priimtas dar 1984 metais. Iki šiol jis buvo daugybę kartų tobulintas, iš naujo perredaguotas, tačiau naujos redakcijos kodeksas vis dar neparengtas ir nepriimtas Seimo. Tikimasi, kad kitamet parlamentariai patvirtins du naujus teisės aktus, kurie pakeis sovietinių laikų kodeksą.

Seimo rudens sesija bus pratęsta

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Po žiemos švenčių parlamentarai, užuot atostogavę, grįš į parlamento rūmus — rugsėjį prasidėjusi Seimo rudens sesija bus pratęsiama. Į pirmą pratęstos sesijos posėdį parlamentarai rinksis sausio 12 dieną, paskutinį — 18-ąją.

Kaip numato Konstitucija bei Seimo statutas, parlamentarai kasmet renkasi į dvi — rudens ir pava-

sario sesijas. Rudens sesija prasideda rugsėjo 10 ir baigiasi gruodžio 23 dieną, pavasario analogiškai — kovo 10 ir birželio 30 dieną.

Konstitucija bei Seimo statutas numato galimybę ir šaukti neeilines sesijas, eilines — pratęsti.

Šios kadencijos Seime visos sesijos, išskyrus trečiąją eilinę, buvo pratęstos. Tačiau tuomet po eilinės rudens sesijos sušaukta neeilinė.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Izraelis turi branduolinį ginklą

Izraelio naikintuvai.

Berlynas, gruodžio 12 d. („Reuters“/AFP/BNS) — Izraelio premjeras Ehud Olmert pirmadienį lankdamasis Vokietijoje išprovokavo prieštarigus vertinimus — jis pirmą kartą pritarė, kad Izraelis turi branduolinių ginklų.

E. Olmert trims dienoms yra išvykęs į Vokietiją ir Italiją, kur, pasak jo padėjėjų, spaus Europą imtis griežtesnių priemonių, kad Iranas nepasigamintų branduolinių ginklų.

Daug kas mano, kad Izraelis vienintelis Artimuosiuose Rytuose turi branduolinių ginklų, bet izraeliečių pareigūnai iki šiol atsisakydavo tai patvirtinti ar paneigti.

Atrodo, kad E. Olmert yra pirmasis, nesilaikęs šios taisyklės. Jam atvykus į Berlyną susitikti su kancelere Angela Merkel, per interviu, kurį rodė vokiečių televizija, jo buvo paklausta, ar numanoma Izraelio branduolinė programa susilpnino argumentus prieš Irano branduolinę pro-

gramą.

„Iranas atvirai, aiškiai ir viešai grasina ištrinti Izraelį iš žemėlapių. Ar galima sakyti, kad tai tas pats lygis, kai jie siekia turėti branduolinių ginklų, kaip Amerikos, Prancūzijos, Izraelio, Rusijos? — atsakė E. Olmert.

Izraeliečių pareigūnai suskubo neigti, kad E. Olmert nepaisė Izraelio tradicinio „strateginio dviprasmiškumo“ branduolinės programos klausimu.

Pasak E. Olmert atstovės Miri Eisin, jis nenorėjo pasakyti, kad Izraelis turi ar siekia įsigyti branduolinių ginklų.

Tuo tarpu Izraelio infrastruktūros ministras Benjamin Ben Eliezer antradienį paragino tylėti apie šalies branduolinius pajėgumus.

„Siūlyčiau visiems tiems, kurie nori kalbėti šiuo klausimu, dėl Dievo ir dėl Izraelio saugumo liautis“, — armijos radiui sakė jis.

„Discovery“ susijungė su TKS

Houston, gruodžio 12 d. (AFP/BNS) — Daugkartiniam erdvėlaiviui „Discovery“ pirmadienį susijungus su Tarptautine kosmoso stotimi (TKS), septyni jo astronautai pradėjo sudėtingiausią TKS statybos misiją.

„Sveiki atvykę“, — erdvėlaiviui 10 val. 12 min. vakaro Grinvičo laiku prisijungus prie orbitinės laboratorijos, astronautus pasveikino TKS vadas, JAV astronautas Mike Lopez-Alegria.

Šis keblus manevras buvo atliktas maždaug 350 km aukštyje virš Pietryčių Azijos, pranešė NASA, kuri „Discovery“ paleido vėlai šeštadienį.

Kai erdvėlaivis buvo maždaug 2 km nuo TKS, stoties igula jį pasveikindama įjungė visas šviesas. Maždaug po pusantros valandos astronautai atidarė liukus ir abiejų igulų nariai galėjo paspausti vieni kitiems rankas.

Tuo tarpu NASA kosminio centro Houston, kur yra skrydžio valdymo centras, atstovė Brandy Dean informavo žurnalistus, kad erdvėlaivio kairiajame sparne buvo pastebėtas įlinkis, bet tai tikriausiai neturės įtakos misijos eigai.

Ji pažymėjo, kad nuodugnesnė erdvėlaivio „Discovery“ kairiojo

sparno patikra, jeigu jos reikės, bus atlikta penktą skrydžio dieną. Vis dėlto nesitikima rasti rimtų erdvėlaivio gedimų.

Skrydžio valdymo centro vadovas John Shannon savo ruožtu pareiškė, jog davikliai parodė, kad padaryta žala nekelia pavojaus erdvėlaiviui.

„Discovery“ prie TKS bus prisijungęs aštuonias dienas. Per tą laiką dvi grupės po du astronautus tris kartus išeis į atvirą kosmosą. NASA nurodo, kad tai bus sunkiausios kada nors kosmose atliktos užduotys.

Antradienį fizikas iš Stokholmo Christer Fuglesang, kuris yra pirmasis švedų astronautas, ir Robert Curbeam prie TKS prijungs 2 t sveriantį segmentą.

Per kitus du išėjimus į atvirą kosmosą astronautai nuties naujus elektros laidus į amerikiečių pagamintą TKS dalį. Tuo metu reikės atjungti elektrą pusei kosmoso stoties.

Astronautai taip pat įjungs saulės baterijas, kurios buvo įrengtos rugsėjo mėnesį ir dėl kurių TKS elektros gamyba padidės dvigubai.

Pastarasis „Discovery“ skrydis tęsia ambicingą NASA misiją į kosmosą ciklą, kuris buvo sustabdytas po „Columbia“ katastrofos.

EUROPA

PARYŽIUS

Prancūzijos teisėsaugos institucijos negali surasti vieno pagrindinių liudytojų Litvinenkos byloje: dingo Jevgenijus Limarevas, gyvenęs su žmona ir dukra Prancūzijos Alpėse. Ekspertas Rusijos specialiųjų tarnybų klausimais J. Limarevas, kurį Rusijos žiniasklaidos priemonės vadina „buvusiu Rusijos specialiųjų tarnybų darbuotoju“ ir „buvusiu A. Litvinenkos tarnybos draugu“, nuo 2000 metų gyvena Prancūzijos pietuose, globojamas Prancūzijos specialiųjų tarnybų. J. Limarevas, kaip jis pats pareiškė, perdavė A. Litvinenkai numatytų sunaikinti asmenų sąrašą, o vėliau pareiškė Britanijos spaudai, kad „kitas bus“ jis.

STRASBOURG

Europarlamentarai antradienį patvirtino Bulgarijos ir Rumunijos komisarų paskyrimus — jie savo pareigas pradės eiti, kai jų šalys sausio 1 dieną bus priimtos į Europos Sąjungą (ES). Per antradienio balsavimą Europos Parlamente bulgarė Meglena Kuneva patvirtinta Europos vartotojų teisių apsaugos komisare, o rumunas Leonardas Orbanas — pirmuoju ES daugiakalbystės reikalų komisaru.

ŽENEVA

Sausio 11 dieną Vietnamas oficialiai taps 150-uoju Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) nariu. Pietryčių Azijos valstybė jau patvirtino narystės susitarimą ir po vieno mėnesio taps oficialia organizacijos nare, pranešė PPO. Hanoi siekė įstoti į PPO beveik 12 metų.

BRIUSELIS

Europos Sąjunga (ES) sukūrė „išankstinio įspėjimo“ energetikos saugumo srityje sistemą, kurios tikslas — rinkti ir analizuoti informaciją iš visų ES valstybių narių, taip pat užkirsti kelią krizėms, tokioms, pavyzdžiui, kaip pernyktis rusiškų dujų tiekimo Europai per Ukrainą nutraukimas. Pagal ES užsienio reikalų

ministrų tarybos patvirtintą sprendimą dėl energetikos saugumo atstovų tinklo, valstybėms narėms ir kompetentingoms institucijoms siūloma iki sausio pabaigos paskirti atstovus į šią struktūrą, kad ji pradėtų veikti jau ateinančių metų pradžioje.

JAV

PORTLAND

Portland katalikų arkivyskupija patenkino daugumą iš 175 reikalavimų sumokėti kompensacijas už seksualinį išnaudojimą ir taip žengė dar vieną žingsnį į priekį stengdamasi išvengti bankroto, pirmadienį sakė teisėjai, tarpininkaujantys šiems susitarimams. Ši arkivyskupija, susidūrusi su pretenzijomis dėl kunigų lytinių nusikaltimų, pirmoji JAV pateikė dokumentus dėl apsaugos nuo bankroto. Neskelbdamas susitarimo be teismo detalių, apygardos teisėjas Michael Hogan sakė, kad arkivyskupijos ištekliai „pakanka šiam bendram planui finansuoti“.

MEMPHIS

Tennessee valstijoje, reabilitacijos centre pirmadienį mirė 116 metų Elizabeth Bölden, kuri pastaruoju metu buvo seniausias žmogus pasaulyje. „Šeima jai visada buvo labai svarbi. Ji dalydavo gerus patarimus, o šeimos nariai klausydavo. Ji sunkiai dirbo, beveik visą gyvenimą ūkininkavo“, — sakė vaikai James Bolden. Du E. Bolden sūnūs jau yra mirę, bet gyvos yra dvi dukros, 40 vaikų, 75 provaikaičiai, 150 propovaikaičių, 220 propropaikaičiai ir 75 propropaikaičiai.

AZIJA

TOKYO

Japonijos kompanija NEC paskelbė laimėjusi konkursą įrengti povandeninę kabelių sistemą tarp Japonijos ir Rusijos, kuri gerokai pagerins telefono ryšį tarp didžiausio Azijos ūkio ir Europos. 900 kilometrų ilgio dvigubą kabelį, kurio duomenų perdavimo sparta siekia 640 gigabitų per sekundę, valdys Japonijos operatorė KDDI ir Rusijos „Rostelekom“. Pasak NEC, duomenų perdavimo sparta bus 1,204 kartų didesnė, palyginti su šiuo metu naudojama kabelių sistema.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Krovinių gabenimas lektuvu į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

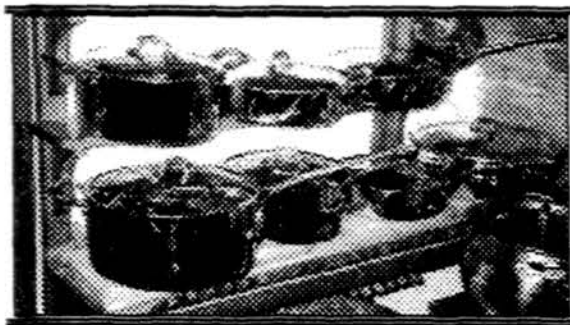
Air Freight

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Trucking

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

MŪSŲ VIRTUVĖ

Paruošia Julija K.

KALĖDOS JAU ČIA PAT

Ar jau nutarėte, kokius patiekalus ruošite Kalėdoms, ką patieksite į Kūčių stalą? Šiuo metu ne viena šeiminkė suka galvą, ką kepti, ką virti, ką pagaminti, kad būtų „šventiška“ ir svečiai, apsilankę Kalėdų metu, būtų gražiai priminti, skaniai pavaišinti. Tačiau, mano nuomone, daug svarbiau, kas sės su mumis prie Kūčių ar Kalėdų stalo, ne kokių patiekalų bus prikrautos lėkštės.

Laimingi žmonės, kurie turi šeimas, susirenkančias prie baltai uždengto Kūčių stalo, kartu laužančias kalėdaitę. Liūdna tiems, kurie vieniši, neseniai prarado artimuosius arba kurių mylimieji yra už tūkstančių mylių... Tačiau niekaip negalime pateisinti asmenų, kurie „nesikalba“ ir nenori jokių reikalų turėti su tėvais, broliais, seserimis, kitais giminaičiais, nes kažkada buvo „įžeisti“, kažkuo nepasidalino, susiginčiojo, persimetė blogu žodžiu. Tokie asmenys verti vienišumo skausmo, nes patys dėl to kalti. Savo šventinį liūdės jie — ir tik jie — gali paversti džiaugsmu, ištare nuoširdų „atsiprašau“, „mano kaltė“, „aš tave myliu“...

Mūsų gyvenimas šioje Ašarų pakalnėje — tik akimirka: šiandien esame apsupti artimųjų, rytoj galbūt jų buvimą paženklinys tik žemės kauburėlis svetimo krašto kapinėse. Kaip galime Kristaus Gimimo šventėje, kuri aidai angelų linkėjimu: „Taika ir ramybė geros valios žmonėms“, atsiriboti nuo tos tarpusavio taikos ir meilės? Tai, mieli šių skilčių skaitytojai, yra pagrindinis Kalėdų ir Kūčių patiekalas — **taika ir meilė**. Jam paruošti nereikia nei daug išteklių, nei pastangų, tik truputį geros valios ir nuolankumo.

Ar tebesilaikome lietuviškų papročių?

Nesunku „pasiklysti svetimų dienų keliuos“, kaip sako poetas. Gyvendami toli nuo savo tėvynės, nejučiuomis pradedame pasisavinti gyvenamojo krašto papročius, pasiduodame „mados įtakai“. Nors dauguma lietuviškų šeimų Amerikoje ruošia kūčias, bet jos jau gerokai „praskiestos“ (ir ne aguonų pienu!) amerikietiška įtaka.

Kadaise Kūčių diena būdavo pasniskas, tad ir vakarienės patiekalai buvo be mėsos. Žuvis, silkė, žieminių daržovės (rauginti kopūstai, bulvės, burokėliai, marinuoti ar džiovinti grybai, džiovinti žirniai, pupelės, morkos ir pan.), grūdai, kūčiukai (prėskučiai, „šližikai“) džiovintų vaisių kompotas, kisielius — tai lietuviškų kūčių valgiai. Visi tie produktai turi savo reikšmę ir simboliką, nes iš esmės Kūčių vakarienė nėra eilinis šeimos pabendravimas prie gražiai padengto stalo. Tai kone šventa apeiga, kuri amžių amžiais tėvynėje buvo atliekama su giliu rimtumu, susikaupimu ir net maltingumu.

Iš šių „žiemės laikotarpio“ produktų išradingosios mūsų šeiminkės sugebėjo pagaminti įvairių įvairiausių patiekalų, tinkančių pasnikinėi Kūčių vakarienei. Ne visiems visa dvylika to vakaro patiekalų patinka, yra skanūs (maža būdama, aš baisiausiai nekęsčiau avižinio kisielių ir dabar Kūčioms jo negaminu), bet tradicija reikalauja kiekvieno bent paragauti — kitaip būsimieji metai bus nelaimingi, aplankys ligos, ar „dar blogesnės nelaimės“...

Nėra abejonės, kad kai kurie lietuviškų kūčių patiekalai mums, užaugusiems šioje šalyje, atrodo keisti, net primityvūs. Vaikai zirzia, nenori valgyti, net paragauti, o paaugliai galbūt šaiposi iš tokio maisto ir tik laukia, kuomet pasibaigs vakarienė, kad galėtų pamatyti, kokios dovanos po eglute jiems priklausos... Jokių būdų nereikėtų nusileisti vaikų užgaidoms ir ant stalo pakloti picą (teigul ir be dešros, tik su sūriu), žalių daržovių salotas ir kitus valgius, kurie nebuvo būdingi lietuviškai Kūčių vakarienei. Žinoma, dabar Kūčiose pasniko jau nebėra — Bažnyčia panaikino, todėl ant stalo galėtų atsirasti ir keptas kumpis, ir kalakutas, ir kitokios mėsos. Tačiau tuomet nevadinkime tos puotos Kūčių vakariene!

Mūsų ginklai nuo nutautėjimo

Kad išliktume lietuviams, gyvendami toli nuo savo tėvynės Lietuvos, turime sąmoningai imtis atitinkamų

Kalėdų senelio tradicija labai sena, nors kai kas ir nori su ja kovoti. Šioje Thomas Nast iliustracijoje, pavadintoje „Kūčių vakaras 1862 m.“, iš Amerikos pilietinio karo metų, matyti žmona, besimeldžianti, kad jos vyras sveikas grįžtų iš fronto, miegantys vaikai ir iliustracijos kampelyje — Kalėdų senelio įvaizdis, o jo briedžiai — ant stogo.

priemonių ir dėti pastangų. Tai mūsų ginklai nuo nutautėjimo, nuo pasikendimo pilkame „tautų suvirinimo katilė“, kaip mėgstama vadinti Ameriką. Svarbiausias tautiškumo dėmuo yra, be abejo, kalba, bet nemažesnį vaidmenį vaidina ir papročiai, tradicijos. Kūčių vakarienė yra viena tų gražių tradicijų, kuri išskiria lietuvių iš kitų tautybių.

Lai atleidžia man šį kartą „Mūsų virtuvės“ skaitytojai, kad „nuvažiauju nuo temos“, t.y. nuo receptų spausdinimo. Esu tvirtai įsitikinusi, kad tai labai svarbu, tikrai svarbiau, kaip gero torto ar mėsos patiekalo iškepimas ir padėjimas ant šventinio stalo.

Kūčių stalo simbolika

1. Turbūt visiems aišku, kodėl ant Kūčių stalo klojamas šienas. Net mūsų vaikai pasakytų: dėl to, kad Kūdikių Jėzaus pirmoji lovelė šioje žemėje buvo gyvulių ēdžios, išklotos šienu. Tas šienas, pavartotas šventoje Kūčių vakarieneje, nebuvo šiaip sau išmetamas, bet sušeriamas gyvuliams, kad ir jie tuo būdu dalyvautų „šeimos rate“. O ką daryti, jeigu neturime nei šapelio šieno? Galbūt reikėjo iš anksto pasirūpinti bent simboliška sudžiovintos žolės saujele arba šiaudų pluoštelio. Čia nesvarbu visą stalą užkloti šienu, bet tik simboliškai jį padėti po staltiese.

2. Balta staltiesė. Tai būtina Kūčių stalo padengimo dalis. Staltiesė turi būti tobulai švari (daugelyje vietų Lietuvoje buvo panaudojama visiškai nauja staltiesė, ją tuo būdu „įvedant“ į namus). Staltiesės baltumas reiškia, kad šeima, sėdanti prie Kūčių stalo, yra tarp savęs susitaikiusi, mylinti, atsiprašiusi ne tik savųjų, bet ir kaimynų, bendradarbių bei kitų žmonių už padarytas skriaudas, pasakytus piktus žodžius.

3. Malda ir kalėdaičiai taip pat neatskiriami Kūčių vakarienos dalis. Kadangi mūsų liaudis tikėjo, kad šios vakarienos valgymas yra susietas su įvairiais ženklais ir apeigomis, kurios padės užtikrinti visiems sveikatą (ne tik žmonėms, bet ir gyvuliams), gerą būsimų metų derlių, buvo svarbu viską atlikti pagal nustatytas tradicijas. Krikščionybė į senuosius pagonių tikėjimo papročius įliejo savo dalį — maldą, kurią sukalba vyriausias šeimos narys, ir kalėdaičių laužymą, jais pasidalinant su kiekvienu, sėdinčiu prie stalo, palinkint sveikatos, sėkmės, laimės.

4. obuoliai — Rojaus medžio, Adomo ir Ievos nusikaltimo simbolis. Per šį nusikaltimą į Žemę atėjo nuodėmė, o Kalėdų naktį gimęs Atpir-

kėjas atidaro žmonijai dangų. Kadangi per moterį — Ievą — nuodėmė atėjo į pasaulį, per moterį — Mariją — gimė Dievo Sūnus, kuris tą nuodėmę panaikino. Ant Kūčių stalo visuomet buvo pasistengiama turėti bent kelis šviežius obuolius, kuriuos šeimos motina perpjaudavo ir padalindavo visiems, sėdintiems prie stalo, pradedant šeimos tėvu. Beje, gruodžio 24 d., t.y. Kūčiose, yra Adomo ir Ievos vardadienis. (Tiesa, šis gražus ir prasmingas paprotys nebuvo žinomas visoje Lietuvoje, bet labai paplitęs Suvalkijoje.)

5. Kodėl tokie, o ne kitokie valgiai? Visų pirma dėl to, kad Kūčios pasitaiko jau žiemą, kuomet nei daržuose, nei laukuose neauga šviežios daržovės, soduose nekabo prinokę vaisiai. Visas maistas, kurį šeima tuo metu turi, yra paruoštas iš anksto: nuvalant daržus, nukasant bulves, užraugiant burokus, agurkus ar kopūstus, džiovinant obuolius, slyvas, kriaušes ir kitus vaisius. Nesunku buvo gauti silkų ir žuvų (kartais ir patiems pasigauti, prakirtus eketę kūdroje ar ežere). Tad ir buvo logiška Kūčių vakarienei paruošti patiekalus iš turimų produktų. O kadangi tai buvo daugiausia nuosavos žemės derlius, jį pavartojant „šventoje Kūčių vakarieneje“, tarytum užtikrindavo, kad ir kitais metais visi pasėliai gerai užaugs.

6. Žuvis ir silkė — primena, kad kone visi Kristaus apaštalai buvo žvejai. Be to, anksčiau Kūčių dieną būdavo pasniskas, todėl šie patiekalai ir atsirasdavo ant vakarienos stalo.

7. Kūčiukai šiandien panašūs į įvairius, komerciniu būdu pagamintus javinius, kuriuos paprastai užsipilame pienu, bet ne iš aguonų. Visgi šeiminkės, norėdamos sąžiningai laikytis lietuviškų papročių, kepa kūčiukus (arba juos perka etninėse parduotuvėse) ir patiekia vakarienei.

Pastaba. Lietuvoje seniau buvo auginama daug kanapių, iš kurių sėklų buvo spaudžiamas ir aliejus. Šalia sėmenų aliejaus, kanapių produktas taip pat buvo vartojamas su Kūčių valgiais. Žinoma, dabar apie kanapių „produktus“ neverta nei galvoti, nes šioje šalyje jie siejami su narkotikais ir turbūt pakliūtume į bėdą, ieškodami parduotuvėse kanapių aliejaus. Čia verta priminti ir aguonas, kurių „pienas“ vartojamas kūčiukams užpilti. Žinome žmonių, kurie, valgę patiekalų su daug aguonų ir po to pakliuvę į avariją, buvo apkaltinti heroino ar opio vartojimu, nes jų kraujyje buvo šių narkotikų nuosėdų — nuo aguonų... Taigi, ne visi senieji mūsų papročiai ir tradicijos tinka šiais laikais ir šioje šalyje.

PASLAUGOS

Fiziniai pratimai ir masažas
pagal Jūsų sveikatos problemas.

Galiu atvykti.

Tel. 708-822-1012

**STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS**

Agentas Frank Zapolis (versle 50 metų)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane
Vilma Jarulienė
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205

Res. 708-425-7160

RIMAS STANKUS

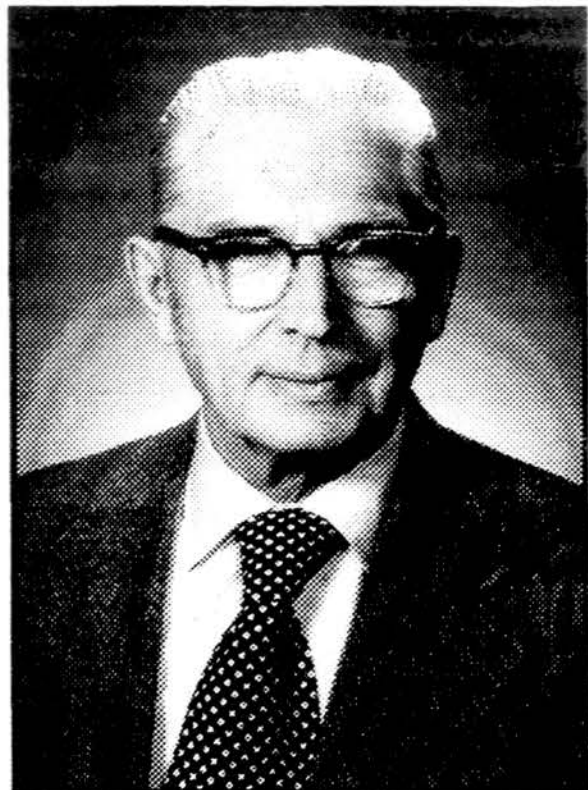
- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

STASY'S CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūsių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

JAU AMŽIAMS NUTILO OŠIANTIS MIŠKAS

Po trumpos plaučių vėžio ligos, š.m. lapkričio 7 d. Royal Oak, MI, Beaumont ligoninėje mirė ir Holy Sepelchure kapinėse, Southfield, MI, lapkričio 11 d. buvo palaidotas, mylimas vyras, tėvelis, senelis, prosenelis, dėdė, pusbrolis ir uošvis aŭa Antanas Zaparackas.

Antanas Zaparackas

Antanas Zaparackas gimė 1910 m. birželio 14 d. Trečionių kaime, Stakliškių valsčiuje ir parapijoje, Alytaus apskrityje, dabartiniame Prienų rajone. Tėvas — Kazys Zaparackas, mama — Uršulė Klizaitė iš Anglininkų kaimo, Jiezno valsčiaus ir parapijos. Abu jie buvo susilaukę trijų sūnų: Juozuko, Petriuko ir jauniausiojo Antano. Be šių trijų vaikų, šeima augino dukrą Oną ir sūnų Joną iš pirmos tėvo Kazio santuokos.

Pirmoji žmona, Noreikaitė iš Anglininkų kaimo, mirė džiova, palikdama dar visai mažą Jonuką. Antano Zaparacko broliai miršta labai anksti, sulaukę 5 ir 3 metų. Tėvams liko jauniausias Antanukas. Tėvas turėjo nedidelį ūkį, apie 15 hektarų ir daug metų buvo eiguliu. Jo alga — dar 6 hektarai valdiškos žemės ir kiti privalumai, padėjo šeimai neblogai gyventi. Atleidus tėvą iš tarnybos, šeima vertėsi sunkiai.

Antanas Zaparackas pradžios mokyklą baigė Stakliškėse, toliau mokėsi Aukštadvaryje, Trakų apskrityje, kur baigė progimnaziją. Tuo metu brolis Jonas vedė ir išėjo gyventi pas žmoną Anelę Šikšniūtę, kuri turėjo 6 hektarus žemės ir trobesius. Tėvai nutarė Antano nebeleisti į mokslus, nes reikėjo dirbti ir prižiūrėti ūkį. Tėvo planas buvo dar ir perduoti Antanui eigulio tarnybą.

Paragavus sunkaus gyvenimo, paprašius gimininko, tėvo viršininko, užtarimo, Antanas toliau buvo leidžiamas į mokslus, kuriuos tęsė Alytaus gimnazijoje. Nuo mažens, tėvui esant eiguliu, Antanas dažnai vaikščiodavo po mišką, klausydavosi medžių ošimo, paukščių čiulbesio ir čia rasdavo poilsį, pasisemdavo jėgų. Tėvui pageidaujant, 1931-1932 mokslo metais įstojo į Alytaus aukštesniąją Miškų mokyklą, kurioje ketverių metų miškininkystės mokslą baigė per dvejus metus — 1934 m. Po šios mokyklos baigimo Kaune, aviacijoje, atliko karinę prievolę. Praėjęs naujų apmokymą, dirbo Aviacijos štabe ūkio skyriaus raštinėje registracijos skyriuje. Baigęs karinę prievolę, paskirtas atlikti miškininkystės praktiką Joniškio urėdijoje, Šiaulių apskrityje. Po šios praktikos turėjo apsispręsti: ar vykti į Pagėlažių giri-

ninkiją, Taujėnų miškų urėdiją Ukmergėje, ar likti Joniškio urėdo pavaduotojo pareigoms. Po jaunimo suruoštų išleistuvių išvyko į Pagėlažius, kur perėmė girininkiją, o vėliau tapo Viliukų girninku, Taujėnų miškų urėdijoj. Čia ištarnavo iki 1944 m.

Žemės ūkio mokykloje Vepriuose susipažino su Stase Čepsyte, kuri tapo jo žmona. Vestuvės įvyko 1938 m. sausio 15 d. Kauno Prisikėlimo bažnyčioje, sutuoktinių apeigas atliko ir bendrą jų gyvenimą palaimino kun. Kapočius. Neilgai teko ramiai gyventi. Rusai įkūrė kariuomenės bazes Lietuvoje, vėliau visiškai šalį okupavo. Vokiečiams pradėjus karą su lenkais, buvo paskelbta mobilizacija, kuri palietė ir Antaną. Perėjus Lietuvos-Lenkijos sieną, dalis lenkų kariuomenės buvo internuoti ir visi Lietuvos atsarginiai kariai grįžo namo.

Lietuvą užplūdus bolševikams, prasidėjo areštai. Daug žymesnių asmenų buvo sukišta į kalėjimus, kiti ištremti į Sibirą. Tokia lemtis būtų ištikusi Antano ir Stasės Zaparackų šeimą, kartu su mažamečiu sūneliu Algium. 1944 m. birželio mėnesį Viliukų girininkiją apsupo ginkluoti bolševikų kareiviai, atėję ieškoti Antano. Apklausiąnt Stasę kur Antanas, pamatę atvažiuojančią pabėgėlių grupę, bolševikai pasitraukė. Ši pabėgėlių grupė ir išgelbėjo Stasę su Algium bei Antano mamytę Uršulę. Antanas juos pasivijo už keleto kilometrų, nes apsupties metu jis buvo pasislėpęs rugių lauke.

Prasidėjo jų kelionė į Vakarų. Tolstant nuo Lietuvos sienos, su skausmu širdyje ir ašaromis akyse Zaparackai žiūrėjo į paliktą savo gimtąjį kraštą. Perėjus Lietuvos sieną, Antano mamytė nebenorėjo toliau važiuoti į Vakarų, ir Antanas ją palydėjo atgal per Lietuvos sieną. Tik po keleto mėnesių Uršulė Zaparackienė grįžo į savo gimtinę.

Iš Lietuvos pasitraukusiems gyvenimas buvo nelengvas: reikėjo prasimaitinti, kažkur pernaktoti. Lietuvos girininkai prisiglaudė prie vokiečių girininkų ir buvo įdarbinti vokiečių girininkijos sistemoje iki karo pabaigos. Zaparackai pateko Neusberchbacho kaimelį Bavarijoje, kur daugiausia buvo ūkininkai ir miško darbininkai. Čia A. Zaparackui teko įsidarbinti artimiausios girininkijos miškuose. Vietiniai gyventojai nebuvo turtingi, bet nuoširdūs ir „auslenderius“ (svetimitaučius) traktavo gana palankiai. 1945 metais pasibaigus karui ir kuriantis tremtinių stovykloms, tą ramų kaimelį teko apleisti. A. Zaparacko šeima persikėlė į Hochfeldo pabaltiečių stovyklą netoli Augsburgio. Čia Antanas gavo darbą DP užsieniečių ligoninės priėmimo ir išrašymo skyriuje, kur išdirbo trejus metus. Čia gimė ir dukra Žibutė.

Kai svajonės sugrįžti į Lietuvą tapo nerealias, padedant lietuviui, amerikiečių kariui Rimkui, kuris gyveno Scranton, PA, pavyko susisiekti su anglių kasyklų rajone gyvenančiu mamos broliu Kaziu Klizu, vėliau — su dėde Andriumi Zaparacku, kuris ir paruošė jiems dokumentus atvykimui į Ameriką. Dėdės buvo angliakasiai. Zaparackas kasė anglis paviršiuje, o Kazys Klizas St. Clair apylinkės požemiuose.

Ir prasidėjo kelionė į Ameriką.

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 Ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

„Gen. Stewart“ karinis keleivių laivas 1949 gegužės 28 d., pasiekė New York. IRO išdalintais 5 dol. kiekvienam atvykusiam reikėjo iš New York pasiekti St. Clair miestelį. Čia atvykus, Klizų name rado pašarvotą dėdienę. Laidotuvių raudomis, pamaldomis ir apeigomis prasidėjo Zaparackų gyvenimas naujame krašte. Globojo mamos brolio Kazio artimieji bei jų šeimos. Didelį nuoširdumą ir meilę parodė dėdė Andrius Zaparackas, kuris savo jau garbaus amžiaus laikotarpy pasakojo apie lietuvių angliakasių gyvenimą, kovas su airiais, apie nesutarimus su lenkais. Tačiau jie buvo įsteigę savo parapijas, draugijas, ruošė piknikus ir stengėsi išauklėti, išmokslinti, savo vaikus, skatino juos siekti aukštojo mokslo. Albinas Klizas ir Jonas Klizas baigė aukštuosius mokslus, tapo aktyvūs Lietuvos Vyčių nariai, o jų sesuo Ona Klizaitė Wargo — Lietuvos Vyčių centro valdybos ir Vatikano lietuvių kolegijos paramos komiteto pirmininke. Angliakasių darbas buvo sunkus ir sunku buvo ten įsidarbinti. Miškininkystės darbų nebuvo, išskyrus netolimą Norris-town miestelį, kur buvo eglių medelynas. Čia uždarius buvo menkas ir keturių asmenų šeima buvo sunku išgyventi. Žmona Stasė buvo įdarbinta St. Clair veikiančioje siuvykloje.

Sutikus 1950-sius metus St. Clair miestelyje, Antanas atvyko į Detroitą, nes žmonos giminaitis Bronius Baleniūnas įkalbinęs jį atvykti ir įsidarbinti automobilių pramonės mieste, kur daugybė tautiečių rasdavo darbus. Iš pradžių darbo paieškos vyko nesėkmingai. Grįžus Amerikos kareiviams iš karinių prievolių, pagerėjo ekonomika ir atsirado darbų. Antanas įsidarbino Chevrolet ašių gamyklos fabrike. Čia su kitais lietuvišiais kilnodavo mašinų ašis ant judančios surinkimo linijos. Darbas fizinis ir sunkus. Buvo butų trūkumas. Antanas susirado butą pas senosios emigracijos lietuvių kilmės Adelę Kavaliauskienę, gyvenančią prie Hamtramck miesto ribos. Į naują butą atvyko žmona Stasė su dukra Žibute, o Algis atvažiojo, tik pasibaigus mokslo metams. Algį prižiūrėjo pusseserė Nell Klizas, kuri lapkričio

mėn. šventė savo 98-tąjį gimtadienį.

Dėl streiko Chevrolet gamyklose, su kitais darbininkais buvo atleistas ir Antanas. Iš kuklių santaupų nusipirko keturių miegamųjų namą Highland Park, MI. Miegamuosius nuomavo, o šeima gyveno pirmajame aukšte. Vienas iš nuomininkų buvo Chrysler Inžinerijos skyriaus priėmimo tarnautojas, kuris padėjo Antanui įsidarbinti Chrysler inžinerijos skyriuje, Highland Park, MI. Dirbant bandymo dalių sandėlyje, jo jaunystės draugas inž. Jurgis Mikaila patarė jam lankyti braižybos mokyklą — „Time Study School“, kurią baigęs, gavo darbą Chrysler braižybos skyriuje. Inžinerijos skyriuje braižytoju dirbo 23 metus, iki pensijos 1975 m.

Tapęs pensininku, nesėdo į supamą kėdę, bet griebėsi visuomeninės veiklos, ypač lietuviškų radijo programų paruošimo ir perdavimo. Net 43 metus redagavo, vedė lietuviškų melodijų radijo valandėlę Detroito, tvarkė šios valandėlės finansinius reikalus. 28 metus matėme Antaną ir padedant marčiai laidotuvių apeigose. Be to, jis buvo sutinkamas ir kituose visuomeninio darbo baruose, mielai dalyvaudavo visuose renginiuose, kurie vyko Detroito lietuvių telkinyje. Eilę metų, žiemodamas Floridoje, nepraleisdavo ten vykstančių lietuviškų renginių, o, išvykęs gyventi į Čikagą pas dukrą, irgi buvo sutinkamas lietuviškame telkinyje. Keturi kartus aplankė Lietuvą, bendravo ir savo namuose priėmė įvairius svečius, visuomenininkus ir politikus. Antanas ir Stasė Zaparackai užaugino ir gražiai lietuviškai išauklėjo du vaikus — Algį ir Žibutę, kurie yra aktyviai įsijungę į savo profesinius bei visuomeninius darbus.

Aŭa A. Zaparacko laidotuves tvarkė marti, laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaparackienė.

Penktadienio vakare laidotuvių namuose vyko atsisveikinimas. Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. R. Repšys ir Šv. Antano parapijos klebonas kun. A. Babonas sukalbėjo rožinį. Atsisveikinimo žodžius jį pažinojusį vardu tarė Rimantas Griškelis, kuris prisiminė Zaparackų namą Yorba Linda gatvėje.

Nukelta į 11 psl.

Ledo karalienė kviečia visus šventiniam susibūrimui

Jau treči metai iš eilės vaikų šokio teatro grupė kasmet prieš šv. Kalėdas rengia kalėdinį grupės pasirodymą. Šios grupės iniciatorė ir vadovė – jauna energinga muzikė Rūta Mičiulienė ėmėsi šios iniciatyvos ir per palyginti trumpą laiką kolektyvas darėsi vis populiariau. Stebėjau šią vaikų dainos ir šokio teatro grupę nuo pat pirmųjų jų žingsnių, nuo jų pirmojo pasirodymo. Jau ir tada buvau sužavėta, kad per kelis mėnesius grupė galėjo tiek daug pasiekti. Juk ji tik pradėjo kurtis rugsėjo mėnesį, o jau gruodžio pradžioje pasirodė pirmą kartą scenoje. Per tuos kelerius metus ši grupė tobulėjo, keitėsi mokytojos, keitėsi grupės pavadinimas. Šios gabios vadovės dėka, grupė, kuri dabar pasivadina vaikų dainos ir šokio teatro „Pasaka“ vardu, padidėjo, sustiprėjo ir dabar

vėl visus kviečia į jau trečiąjį pasirodymą. Tiesiog paklauskite Rūtos Mičiulienės, iš kur pas ją atėjo tokios idėjos – suburti vaikus ir suorganizuoti tokių gražų vaikų dainos ir šokio teatrą? Ji pasakė, kad jos sesuo Deimantė Ūsienė, gyvenanti Kaune, jau 15 metų turi panašią vaikų grupę, kuri yra labai populiari Lietuvoje. Ji pati augindama dukrelę bei sūnelį ir matydama aplinkui tokių gražų būrį vaikų nutarė kažką panašaus organizuoti ir čia.

Šis trečiasis vaikų dainos ir šokio grupės „Pasaka“ pasirodymas įvyks gruodžio 16 d. 6:30 val. v., PLC, Lemonto naujojoje salėje. Tai bus ne vien tik koncertas, bet ir visų šventinis karnavalas. Vaikučiai prašomi atvykti su įvairiomis karnavalinėmis kaukėmis, kurios bus premijuojamos. Bus kalėdinė eglutė, kurią

Scenoje šėls įvairūs pasakų personažai.

Vaikams kalėdiniai pasirodymai suteikia daug džiaugsmo.

pastatys ITAC, LLC kompanija, bus Kalėdų senelis, kuris vaikučius apdovanos dovanėlėmis. Šiomis dovanėlėmis pasirūpino „Baltic Food Distributing“. Tėveliams ir svečiams, PLC dėka, veiks baras su vynu ir šampanu, o užkandėlius parūpins kavinė „Bravo“. Tikimasi, kad per šitokią prasmingą ir gražų susibūrimą visi pajus ta tikrąją kalėdinę nuotaiką.

Dainos ir šokio teatras „Pasaka“ šiam pasirodymui ypatingai ruošėsi. Kiekvienam šokiui bus skirtingi rūbai, kuriuos Amerikoje ir Lietuvoje siuvo gabios siuvėjos. Ledo karalienės vaidmenį atliks visiems gerai žinoma populiari pop muzikos dainininkė Rasa Zubreckaitė. Koncerto interpuose pasirodys „Žaltvykslės“ aktoriai, kurie vaikams pasi-

rodys įvairiais pasakų personažais: Buratinu, Mere Popins, Pepe Ilgakojine, Ragana ir kt. Teatro „Žaltvykslės“ režisierė Ilona Čiapaitė „Pasakos“ grupę moko aktorinio meistriškumo. Šiame koncerte su savo dainavimo grupe „Aš ir tu“ dalyvaus ir Loreta Karsokienė. Taip pat jame galėsime pamatyti choreografės Vidos Kaveckienės vadovaujamą sportinių šokių grupę. Toks profesionalus grupių sambūris bus tikrai puiki dvasinė atgaiva ne tik vaikams, bet ir suaugusiems.

Vaikai, tėveliai, seneliai ir svečiai kviečiami atvykti šeštadienio vakarą į PLC ir pabendrauti prie kalėdinės eglutės.

Nijolė Nausėdienė

Adelė Sakalas, Oak Lawn, IL, parėmė „Draugo“ leidybą 50 dol. auka. Labai ačiū.

Algirdas Birutis, gyv. Bloomington, IL, pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą dar vieneriems metams, kartu atsiuntė 50 dol. auką. Labai ačiū.

Vidmantas Prikockis iš Kirkland, OH, pasirūpino, kad „Draugas“ jo namus lankytų ir toliau, taip pat atsiuntė 50 dol. auką. Esame dėkingi.

Patricia Stukan, San Jose, CA, kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė dosnią 80 dol. auką. Širdingai dėkui.

Vytas Biliūnas, North Palm Beach, FL, supranta, kad lietuviška spauda – mūsų lietuviškojo išlikimo dalis. Nors jam kartais tenka „Draugo“ ir ilgiau palaukti, vis tiek mielai skaito ir prenumeruoja. Pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė 50 dol. auką.

Marija Norušis, Highland Park, IL, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir kartu atsiuntė 80 dol. auką. Dėkojame, kad skaito „Draugą“ ir jį dosniai remia.

Vytenis Lietuvninkas, Chicago, IL, pratęsė prenumeratą ir parėmė „Draugą“ 130 dol. auka. Kaip prasminga, kad mūsų jaunoji profesionalų karta vertina lietuvišką spausdintą žodį. Linkėdami daug sėkmės, tariame ačiū.

Marija Kriščiūnas iš Burlington, IA, skaito ir toliau skaitys „Draugą“ – pratęsdamas prenumeratą, pridėjo 80 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

Kazys Majauskas, Chicago, IL, pratęsė „Draugo“ prenumeratą dar vieneriems metams ir kartu atsiuntė 50 dol. auką. Labai dėkui.

Ona Adomaitis iš Sunny Hills, FL, parėmė „Draugo“ leidybą 55 dol. auka. Esame dėkingi.

Biblijinė stovykla

Angelas.

Algimanto Žižiūno nuotr.

Norint sužadinti vaikų susidomėjimą Šventuoju raštu, jau ketvirtą kartą rengiama Biblijinė stovykla. Programa pritaikyta 1 – 6 skyriaus vaikams. Stovyklos metu dainuojama, giedama, žaidžiama, vaidinama, sportuojama, kalbamasi ir t.t. Visa tai pritaikyta vaikų tikėjimo ugdymui.

Šiais metais stovykla vyks 2006 m. gruodžio 27 – 28 d., nuo 9 val. r. iki 5 val. p.p. Ateitininkų namuose Lemonte (12690 Archer Ave.)

Stovyklai vadovaus: Antanas Saulaitis SJ, Lemonto seselės su Grasilda ir jaunieji savanoriai.

Mokestis vienam šeimos vaikui už abi dienas – 45 dol., dviems vaikams – 75 dol., trims – 105 dol.

Dėl informacijos ir registracijos anketų kuo greičiau kreipkitės į Lemonto seseles Laimutę arba Prancišką, tel. 630-243-1070, elektroninis paštas: lemto-seseles@cbsglobal.net

Į stovyklą priimanų vaikų skaičius yra ribotas. Labai prašome užpildytas anketas gražinti ten nurodytu adresu iki gruodžio 20 d. Po gruodžio 20 d. registracijos mokestis bus 50 dol. už vaiką.

JAU AMŽIAMS NUTILO OŠIANTIS MIŠKAS

Atkelta iš 9 psl.

Jame buvo ruošiamos „Studentų gairės“, Studentų sąjungos centro valdybos posėdžiai, I Pasaulio jaunimo kongreso susitikimai ir, Algiiui kandidatuojant į JAV Kongresą, buvo rinkimų štabo centras. Liūda Rugienienė atsisveikino Lietuvių Bendruomenės vardu. Yolanda Zaporackienė apžvelgė velionio biografiją ir perskaitė organizacijų užuojautas šeimos nariams: žmonai Stasei, sūnui Algiiui ir marčiai Yolandai Zaporackams, dukrai Žibutei, ir žentui Paul Knepper, vaikiaičiams Audrai Bauža, Nikutei Peters, Lianai Schlissel ir Kate Knepper, provaikiaičiams Eric, Aidan, Alex, Sophia ir Sadie, puseserėms Nell Klizas ir Ann Wargo su šeima, pusbroliui John Klizas; sūnėnams Kęstučiui Zaporackui, Kęstučiui Lapšiui ir Raimundui Lapšiui, dukterėčioms Marceli Zaporackaitei ir Stasei Ragienei su šeima bei kitiems giminėms Lietuvoje ir JAV.

Lapkričio 11 d., šeštadienį, Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje įvyko gedulingosios Mišios, kurias aukėjo kun. Ričardas Repšys ir kun. Alfonsas Babonas, giedojo Edvardas Skiotys, vargonavo Rita Giedraitienė, maldas skaitė Nikutė Baužaitė-Peters ir Raimundas Lapšys. Po mišių mašinų procesija palydėjo Afa Antaną Zaporacką į amžinojo poilsio

vietą, nors ir ne jo gimtoje Lietuvoje, tačiau nuo negandų jį apsaugojo šalyje. Gedulingų pietu metu nepaprastai jautriai ir šiltai apie mylimą Tėveliuką kalbėjo dukra Žibutė, sūnus Algis, žentas Paul Knepper, buvęs PLB pirmininkas ir Lietuvių fondo pirm. Vytautas Kamantas. Afa A. Zaporackas, artimųjų prašymu, buvo įamžintas Kauno ir Vilniaus Jėzuitų gimnazijų projekte – „Lithuanian Jesuit Fathers-Baltic Project“, ir Lietuvių fonde, Tautos fonde bei Lietuviškų melodijų radijo valandėlėje.

Laidotuvis praėjo labai nuoširdžiai ir rūpestingai, beje, toks buvo ir visas 96-rių metų velionio gyvenimas. „Detroit News“ dienraštis lapkričio 24 d. laidoj išspausdino M. Hicks parašytą A. Zaporacko nekrologą.

Afa A. Zaporackas niekada nemėgo rudens. Tikriausiai dėl to, kad rudens miršta gamta, o niūriomis, tamsiomis rudens dienomis miršta daug žmonių. Paliko šį pasaulį ir Antanas Zaporackas. Nutilo jam miško šlamesys, nutilo paukščių čiulbesys. Išėjo jis amžiams, bet tik iš mūsų tarpo, ne iš mūsų širdžių. Mes, jį pažinojusieji, ilgai nešiosime jo lietuviškos dvasios stiprybę, nes jis, kaip tas tvirtas lietuviškas ąžuolas, savo šakomis ją saugojo nuo vėtrų ir žaibų.

Virginija Jasnauskienė

Paminklas Laisvei ir Lietuvai

Visuomenėje vykstant diskusijai dėl paminklo Vilniaus Lukiškių aikštėje, norėčiau pateikti savąjį paminklo Laisvei ir Lietuvai regėjimą.

Kokie bebūtų išraiškingi granitiniai, betoniniai, marmuro ar pan. paminklai, jie dažniausiai išeina pilki, niūrūs ir ... nuobodžiai vienodi (na, skulptoriaus išradinumas, gyvensnė forma kartais tai pataiso, kaip Antano Kmieliausko darbuose; bet esmę tai mažai keičia).

Matau Lukiškių aikštėje ant aukšto postamento Vytį, iškaltą iš skaidraus, peršviečiamo kalnų kristalo (arba storo stiklo, tai jau techniniai sprendimai). Dieną skulptūrą pripildytų saulės šviesa, o naktį ją turėtų taip apšviesti žibintai, kad atrodytų, jog skriejantis Raitelis liepsnoja. Figūra turėtų būti pilna gyvybės, judesio, jaunystės ir energijos, galbūt jaunuolis plazdančiais plaukais ant liekno, veržlaus žirgo (tik ne toji sustingusi, kaip negyvo metalo konstrukcija, kuri, deja, buvo patvirtinta mūsų Valstybės herbu po Atgimimo... Ir ne „drambliarklis“ storum kojom, kaip vienas rusų poetas rašė apie paminklą Žukovui Maskvoje: didvyris „na slonokone“).

Manau, kad nėra tinkamesnio paminklo Lietuvai, Laisvei ir žuvusiems už tai, kaip Vyčio simbolis. Apskritai širdyje labai džiaugiuosi tuo, kad Apvaizda ir istorija mums lėmė paveldėti tokį prasmingą simbolį. Vyčio idėja giliai daugiaprasmė ir žmoniška: joje sutelkta ir žmogaus vienybės su gamta mintis (seniausio folkloro minima žmogaus ir žirgo draugystė), ir savo krašto gynimo, šviesos ir tamsos priešpriešos išraiška, o savo šaknimis – įėjus prisiminsime Oskaro Milašiaus interpretaciją – mūsų Ženklas siekia bendražmogiškuosius archetipus (Biblijos Apreikimo šv. Jonui knygoje minimas Baltasis Raitelis su šviesos kardu, nužengiantis išvaduoti žmonijos...)

Nepaneigiama sąsaja su tėvynės gynėju įamžinimu būtų ir tai, kad dauguma žuvusiųjų už laisvę dėvėjo jų pasirinkimą, kovą ir mirtį jiems įprasminusį Vyčio ženklą.

Ant paminklo ypač reiktų stengtis neraišyti ilgų tekstų. Ilgas epitafijas retai kas perskaito, jos, kaip ir ilgos kalbos, dažniausiai sugadina įspūdį. Įrašas turėtų būti trumpas, gilus, išibreziantis atmintį, kaip žaibo blyksnis. Pvz., „Žuvusiems ir gyvenantiems dėl Lietuvos“. Jeigu postamentas būtų daugiashonis, galbūt ant jo kampų būtų galima iškalti Lietuvos gynybai ir kūrybai svarbias datas: 1009 m., Mindaugo karalystės, sukilimų, Vasario 16-osios, Kovo 11-osios, Sausio 13-osios. Arba – jei sekuliarizuotai aplinkai nepasirodytų „perdaug“ religiška – įrašyti Kristaus žodžius: „Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti“. Tarsi visoms konfesijoms ir pasaulėžiūroms priimtina būtų.

... Jaunuolio, skriejančio ant liepsnojančio žirgo, veidas kupinas ramybės, tačiau ir ryžto: jis žino, ką gina, kur ir kodėl joja; nujaučia, kad kitą akimirka galbūt mirs. Bet tai nesudrumsčia jo ramybės – mylinčio, pareigą atliekančio girių vaiko, laisvos žemės vaiko ramybės.

Kun. Robertas Grigas
Lietuva

„Europos Caritas“ prezidentės vizitas į Lietuvą

Š. m. gruodžio 5 – 7 d. Lietuvoje lankėsi „Europos Caritas“ prezidentė Iosefina Cristina Loghin. Vizito tikslas – susipažinti su „Lietuvos Caritas“ organizacijos veikla, „Caritas“ bendradarbiais. Viešnia svečiavosi Lietuvoje pirmą kartą.

Pirmąją vizito dieną „Europos Caritas“ prezidentė aplankė Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininką, Kauno arkivyskupą Sigitą Tamkevičių. C. Loghin papasakojo apie savo darbą 48 valstybinės „Caritas“ organizacijos telkiančiame „Europos Caritas“ susivienijime, apie problemas savo gimtojoje šalyje Rumunijoje. Dvylika metų ji dirbo Rumunijos nacionaliniame Caritas ir iki šiol tebeina taip pat ir „Rumunijos Caritas“ generalinės sekretorės pareigas. Rumunijoje yra 11 katalikų (lotynų ir graikų apeigų) vyskupijų, kuriose stipriau ar silpniau veikia „Caritas“ organizacijos. Iš 22 milijonų Rumunijos gyventojų tik apie 5 proc. yra katalikai, didžiausia dalis gyventojų priklauso Rumunijos ortodoksų bažnyčiai. „Caritas“ organizacijoje vieningai darbuojasi tiek katalikai, tiek ortodoksai.

C. Loghin labai domėjosi Lietuva, jos tikinčiųjų rūpesčiais. Arkivyskupas S. Tamkevičius su viešnia nemažai diskutavo apie „Caritas“ darbą ir jo principus. LVK pirmininkas paminėjo, kad jam kelia rūpestį tai, jog gaudami už dyką pagalbą, žmonės dažnai įgyja elgetos sindromą, įpranta, kad jais pasirūpintų kiti. C. Loghin pasakojo, kad jos šalyje stengiamasi, jog žmogus, gaudamas pagalbą, bent minimaliai prie jos prisidėtų pats: savanoriška pagalba kitiems, minimaliu mokesčiu už paslaugą ar kitu jam įmanomu dalyku.

Buvo diskutuojama apie „Lietuvos Caritas“ išsilaikymo galimybes. Iki šiol „Lietuvos Caritas“ struktūrą didele dalimi rėmė „Europos Caritas“ specialiai įkurtas Europos Solidarumo fondas Rytų ir Vidurio Europai. Dabar Lietuva – jau Europos Sąjungos narė, oficialiais duomenimis Lietuvoje priskaičiuojama net apie 80 proc. katalikų. C. Loghin buvo nustebinta, kai arkivyskupas papasakojo, kad Lietuvoje aktyviai lankančių Bažnyčių katalikų yra tik apie 8-9 proc. Nepaisant to, arkivyskupo teigimu, praktikuojantieji Katalikų Bažnyčios nariai Lietuvoje yra aktyvūs ir nuoširdžiai darbuojasi daugelyje organizacijų, skleidžiančių krikščioniškas vertybes ir padedančių įvairioms gyventojų grupėms. Paremti ir juolab išlaikyti visas struktūras Bažnyčia yra nepajėgi, todėl organizacijos turi galvoti pačios, kaip išsilaikyti. Jei „Europos Caritas“ ar kiti Lietuvos katalikų partneriai nutrauktų finansavimą, tai, arkivyskupo nuomone, tektų dar labiau mažinti bažnytinių įstaigų darbuotojų skaičių, kuris šiandien ir be to yra minimalus. „Caritas“ veiklai taip pat stinga ir savanorių talkininkų, nes žmonės dažnai dirba dviejuose darbuose ir skirti laiką

savanoriškam darbui nelieta jokių galimybių. Arkivyskupas pabrėžė, kad visuomenės ir jos mentaliteto, jos gerovės vystymasis yra procesas, kuris pareikalauja ne vienerių metų, todėl prašė, kad ir „Europos Caritas“ nedaryti greitų sprendimų, neatšizvelgus į Lietuvos sąlygas.

Gruodžio 6 d. „Europos Caritas“ prezidentė lankėsi Vilkiškių vyskupijos „Caritas“ centre Marijampolėje. Vilkiškių vyskupijos „Caritas“ programų koordinatore Elena Kerevičienė viešnią ir „Lietuvos Caritas“ atstovus (gen. direktorių kun. Robertą Grigą, pavaduotoją Janiną Kukauskienę bei ekonomą Saulių Kelpšą) supažindino su vyskupijoje vykdoma karitatyvine, socialine veikla, trumpai pristatė vykdomus projektus.

Vėliau viešnia aplankė Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo baziliką, „Caritas“ pagalbos centrą „Rūpintojėlis“. Vilkiškių vyskupijos „Caritas“ bendradarbiai padovanojo „Europos Caritas“ prezidentei medinę rūpintojėlio skulptūrą, kurios, jos teigimu, niekada nėra mačiusi anksčiau jokiame pasaulio šalyje. Rymančio ir susirūpinusio Kristaus figūra priminė jai tautos rūpesčius ir kentėjimus. „Ji skatina mane susimąstyti“, – teigė Cristina Loghin.

Paskutinę vizito dieną, gruodžio 7-ąją, „Lietuvos Caritas“ centre Kaune C. Loghin buvo supažindinta su karitatyvinės veiklos pagrindiniais kryptimis Lietuvoje. Aptartas „Lietuvos Caritas“ bendradarbiavimas su valstybės institucijomis ir užsienio partneriais, išitraukimas į ES intervencinių maisto atsargų dalijimą nepasiturintiems, dalyvavimas „Europos Caritas“ bendrųjų projektų darbuose. „Europos Caritas“ vadovė gilinosi, kaip padedama spręsti dvasinės ir socialinės atskirties bei skurdo problemas „Lietuvos Caritas“ paramos vargantiesiems projektuose „Vaiko orumas“, „Pagalba prekybos moterimis ir prostitucijos aukoms“, „Kalinių globa ir integracija“, „Ligonų slauga ir sielovada namuose“. C. Loghin aplankė Kauno arkivyskupijos „Caritas“ sriubos valgyklą, kur reguliariai pietus gauna nuo 400 iki 1,000 (šaltuoju metų laiku) vargstančiųjų, bedarbių, benamių. Viešnia labai gerai įvertino šiemet sukurtą dokumentinį filmą apie „Caritas“ veiklą Lietuvoje „Dievas yra meilė“ (rež. Dalius Ramanauskas). Kolegos lietuviai buvo paprašyti filmo versijas anglų kalba parūpinti „Caritas Internationalis“, „Europos Caritas“ ir „Rumunijos Caritas“ centrums.

„Išvažiuoju iš Lietuvos praturtėjusi dvasiškai ir pasisėmusi patirties iš „Caritas“ darbo“, – sakė „Europos Caritas“ prezidentė, atsisveikindama su lietuviškojo „Caritas“ tinklo darbuotojais. Ji palinkėjo ir toliau remtis tikėjimu bei drąsa „Caritas“ darbe.

Janina Kukauskienė
„Lietuvos Caritas“ generalinio
direktoriaus pavaduotoja

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

„DRAUGAS“ informuoja, „DRAUGAS“ formuoja.

„DRAUGAS“ – išelvijos ir Lietuvos jungtis!

„DRAUGAS“ – lietuvių švyturys ir sargas!

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Mielieji skaitytojai pranešame,** kad „Draugo“ administracijoje galite nusipirkti Kalėdaičių. Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500.

♦ **Lietuvių jaunimo sąjunga** per tvarkė savo tinklalapį www.javljs.org ir prašo Amerikos lietuvius pranešti jiems savo elektroninio pašto adresus.

♦ **Vyresniųjų lietuvių centro** lankytojai ir rėmėjai gruodžio 22 d. 2 val. p.p. „Seklyčioje“ rengia Kūčias. Visi maloniai kviečiami dalyvauti ir pabendrauti. Registruotis tel. 773-476-2655 (pirmadienį - ketvirtadienį nuo 9 val. r. iki 4 val. p.p.) arba skambinant Laimai Vaičiūnienei 773-925-3168. Auka – 12 dol.

♦ **Pal. J. Matulaičio Misijoje** Lemonte (Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60439) gruodžio 24 d., sekmadienį, 7 val. v. Bočių menėje organizuojama Kūčių vakarienė. Norinčius dalyvauti kviečiame registruotis iki gruodžio 20 d. Auka – 20 dol. suaugusiems, 10 dol. 12 metų ir vyresniems moksleiviams ir 5 dol. vaikams nuo 5 iki 11 metų. Jūsų auka leis pakviesti prie bendro Kūčių stalo vienišus ir vargstančius tautiečius. Čekį siųskite adresu: Kūčių vakarienė, Pal. J. Matulaičio lietuvių katalikų misija, 14911 - 127th St., Lemont, IL 60439. Atskirame lape nurodykite savo vardą, pavardę, telefono numerį ir elektroninio pašto adresą, taip pat paminėkite dalyvaujančių žmonių skaičių. Misijos kapelionas A. Saulaitis aukas taip pat priims bažnyčios raštinėje. Norintys pasiteirauti rašykite elektroniniu paštu rimantasgalvydis@yahoo.com arba skambinkite tel. 914-482-7009.

♦ **Gruodžio 29 d. 2 val. p. p. LB** Lemonto apylinkės socialinis skyrius kviečia visus, mėgstančius dainuoti ir tuos, kurie mėgsta klausytis dainų, į PLC Bočių menę maloniai popietei. Stasė Jagminienė pritaris akordeonu, vaišinsimės kava, sumuštiniais ir pyragais. Visi kviečiami dalyvauti, užbaigti 2006 metus ir laukti Naujųjų 2007 metų.

♦ **Jei norite sutikti Naujuosius** tarp viso būrio žymiausių žvaigždžių, atvykite gruodžio 31 dieną 8 val. v. į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte. Šventinę vakarienę paruoš kavinė „Smilga“. Žvaigždės „apšildys“ Ričardo Soko muzikinę grupę. Renginio metu vaikų priežiūros kambaryje bus dės auklės. Jos neleis mažiesiems nuobodžiauti bei pasirūpins, kad vaikai neliktų alkani. Renginio svečių laukia siurprizas – šventinio vakaro viešnia, viena populiariausių Lietuvos dainininkių Vitalija Katunskytė, kuri Amerikoje lankysis pirmą kartą. Bilietus į Naujųjų metų sutikimą Pasaulio lietuvių centre bus galima įsigyti kavinėje „Smilga“, arba paskambinus tel. 630-669-4055.

♦ **LB Lemonto apylinkės valdyba** gruodžio mėn. 31 d. Pasaulio lietuvių centre didžiojoje salėje ruošia Naujųjų metų sutikimą. Maloniai kviečiame visus atvykti ir gražioje lietuviškoje aplinkoje linksmai, skambant „Kauko“ ansamblio muzikai, palydėti senuosius ir sutikti ateinančiuosius 2007-uosius metus. Programoje taip pat dalyvaus pramoginių šokių grupė „Baltija“. Informacija teikiama ir užsakymai priimami tel. 630-257-8787 arba 708-974-0591.

Ses. Salvatora (viduryje) ir ses. Teresė (dešinėje) – dvi iš daugelio seselių, dirbusių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokykloje. Kairėje – Brighton Park LB apylinkės valdybos pirmininkė Salomėja Dauilienė.

Skelbimai

Advokatas Jonas Gibaitis

Criminal cases,
civil cases and DUI

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700

Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 6 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

Miesto panorama

Pyktis kelyje išprovokuoja dar didesnę agresiją.

Paštas greitesnis priemiesčiuose

Kaip rodo JAV pašto atlikas tyrimas, Čikagos miesto ribose išsiųsti laiškeliai pasiekia adresatus vėluodami. Jei siunčiate laiškus iš vietovių, kurių pašto indeksai (ZIP codes) prasideda skaičiais 606 ir 607, laiškeliai pasiekia adresatus vėliau, nei išsiųsti iš bet kurio Čikagos priemiesčio. Apskritai Čikagos miesto paštas yra vienas lėčiausių iš visų JAV miestų, įskaitant Los Angeles ir New York. Tad jei šiemet vėluojate išsiųsti kalėdinius sveikinimus, geriausia tai padaryti iš priemiestyje esančios pašto dėžutės.

Nesupranta paramos žudikui

Miesto centre įsikūrusios advokatų kontoros darbuotojo Michael McKenna, nužudyto praėjusį penktadienį, šeima išplatino pranešimą, kuriame teigia nusivylusi žiniasklaidoje pasirodžiusiais straipsniais. Pasak šio pranešimo, šeima nesuvokiama, jog kai kuriuose laikraščiuose reiškiamas simpatija žudikui ir pritariama minčiai, jog advokatas apgavo savo klientą Joe Jackson, dėl ko pastarasis ryžosi žiauriam išpuoliui. M. McKenna artimieji tvirtina, kad nėra nė menkiausių įrodymų, kad advokatas būtų nederamai atlikęs savo darbą. J. Jackson į advokatų kontorą buvo atnešęs brėžinius, kuriuose jis pristatė nešiojamą tualetą tolimųjų reisų vairuotojams. Būsimasis išradėjas tikė-

josi užpatentuoti savo išradimą, tačiau M. McKenna, atlikęs įprastinę patentų istorijos paiešką, padarė išvadą, kad panašiam išradimui patentas jau išduotas.

Pyktis išprovokuoja pyktį

Neseniai atlikto tyrimo duomenys rodo, kad pyktis kelyje išprovokuoja dar didesnę agresiją. 50 proc. vairuotojų, pamatę neleistinai lenkiantį automobilį arba išvydę nepadorų gestą rodantį vairuotoją, atsako signalizuodami, šaukdami, tokiais pat nepadoriais gestais ar net mėgindami „nustumti“ pažeidėjo automobilį nuo kelio. Vyrai į agresiją linkę atsakyti taip pat dažniau nei moterys (atitinkamai 54 ir 46 proc.).

Spektaklis apie Frank Lloyd Wright

„Goodman Theatre“ pristato spektaklį „Frank's Home“ apie legendinį architektą Frank Lloyd Wright. Tai pasaulinė Richard Nelson pjesės premjera, kurioje F. L. Wright vaizduojamas kaip pakrikusi, agresyvi asmenybė, linkusi emociškai išnaudoti kitus žmones, į pasaulį žvelgusi pro ironijos ir paniekos šydą. Pagrindinė spektaklio tema – menininko ir žmogaus dvilypumas. „Frank's Home“ iškelia retorinį klausimą: kaip toks uždaras, nemalonus ir agresyvus žmogus galėjo sukurti tokius reikšmingus žmonijai, proto ir sielos atvirumą liudijančius kūrinius?

Anapilio sodybos vaikų choras „Gintarėliai“

Jau išleista nauja Anapilio sodybos vaikų ir jaunimo choro „Gintarėliai“ kompaktinė plokštelė „Kalėdinės giesmės“.

Chorą 2001 metais Mississauga, Ontario įkūrė ir jam vadovauti ėmėsi Deimantė Grigutienė, subūrusi vaikučius nuo 4 iki 8 m. amžiaus. Šiuo metu chore yra 17 dainininkų. Choro repertuarą sudaro šiuolaikinių lietuvių ir užsienio kompozitorių kūrinių, klasikinių kūrinių ir bažnytinės giesmės.

Užsisakyti kompaktinę plokštelę galite tel. 905-848-9628 ir 905-274-5423, arba el. paštu alvydas@sympatico.ca

